

การประเมินโครงการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง : กรณีศึกษา
บ้านคลองแจ้ง

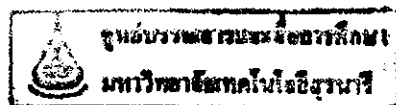
นางสาวฉวีรัตน์ แป้นราม

สารนิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร
ประกาศนียบัตรบัณฑิต

สาขาวิชาเทคโนโลยีการจัดการ
มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีสุรนารี

ปีการศึกษา 2544

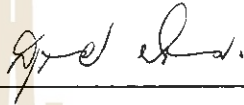
ISBN

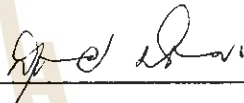
หน้าอนุมัติ

อาจารย์ที่ปรึกษา และกรรมการสอบ ได้พิจารณาสารนิพนธ์ฉบับนี้แล้ว เห็นสมควรรับเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรประกาศนียบัตรบัณฑิตสาขาการจัดการและการประเมินโครงการของสำนักวิชาเทคโนโลยีสังคม มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีสุรนารี ได้

อาจารย์ที่ปรึกษา

/mm (ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุันนทา ทองทา)

กรรมการสอบ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุเวทย์ นิงสานนท์)

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.จิรวัดมน์ ยงสวัสดิ์กุล)

อนุมัติให้สารนิพนธ์ฉบับนี้ เป็นส่วนหนึ่งของหลักสูตรประกาศนียบัตรบัณฑิต สาขา
การจัดการและการประเมินโครงการ

(รองศาสตราจารย์ 'ทรงพร' เจริญศักดิ์)

คณบดีสำนักวิชาเทคโนโลยีสังคม

วันที่.....เดือน.....พ.ศ.....

25 ๓.ค. 2545

บทคัดย่อ

ธวัชรัตน์ แป้นราม : การประเมินโครงการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง : กรณีศึกษา
กองทุนหมู่บ้านคลองแจ้ง

อาจารย์ที่ปรึกษา : ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุนันทา ทองทา. 47 หน้า

ISBN

การประเมินกองทุนหมู่บ้านคลองแจ้ง เพื่อติดตามสัมฤทธิ์ผลของการดำเนินงานของกองทุน โดยศึกษาปัจจัยด้านบวกและด้านลบของ รวมถึงตัวชี้วัดความเข้มแข็งด้วยเครื่องมือที่ใช้ในการประเมินมีหลายรูปแบบ ทั้งการสัมภาษณ์ การสังเกต การบันทึกและการมีส่วนร่วมแล้วนำมาประเมินโดยการประเมินแบบซีพีโมเดล การเก็บข้อมูลจะเก็บตามแบบ บร1 – บร12 และการเก็บข้อมูลเพิ่มเติมลักษณะของประชากรจะแบ่งตามอาชีพของผู้กู้ และผู้ที่เป็นสมาชิกและไม่เป็นสมาชิก ผลการประเมินกองทุนพบว่า บ้านคลองแจ้งปล่อยกู้ 850,000 บาท ยังไม่มีการชำระคืน สมาชิกผู้กู้ส่วนใหญ่เงินไปใช้ตามวัตถุประสงค์ที่ขอกู้ และผู้กู้จะส่งคืนเงินต้นรายปี และชาวบ้านคลองแจ้งมีความช่วยเหลือซึ่งกันและกัน มีความสามัคคีปรองดองกัน มีความเข้าใจในหลักการทำงานของกองทุน และปฏิบัติตามระเบียบของกองทุนอย่างเคร่งครัด ซึ่งจะทำให้กองทุนมีความเข้มแข็งและเติบโต

สาขาวิชาเทคโนโลยีการจัดการ

ปีการศึกษา.....

ลายมือชื่อนักศึกษา *ธวัชรัตน์ แป้นราม*

ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษา *Dr. Sunanta Tongta*

ลายมือชื่ออาจารย์ร่วมที่ปรึกษา *Dr. Sunanta Tongta*

กิตติกรรมประกาศ

สารนิพนธ์นี้สำเร็จลุล่วงด้วยดี ผู้วิจัยขอกราบขอพระคุณ บุคคล และกลุ่มบุคคล ต่างๆที่ได้กรุณาให้คำปรึกษา แนะนำ ช่วยเหลืออย่างดี ทั้งในด้านวิชาการ และด้านการดำเนินงานวิจัย อาทิเช่น

- ผศ.ดร. สุนันนทา ทองทา อาจารย์ที่ปรึกษาสารนิพนธ์
- คณะพัฒนาการอำเภอ คุณมรกต ชินสิทธิ์ ที่ให้คำปรึกษาด้านการปฏิบัติการในพื้นที่และการสร้างความคุ้นเคยกับกองทุน
- นายอำเภอ กำนัน ผู้ใหญ่บ้าน ประธานกองทุนหมู่บ้าน ที่ให้ข้อมูล
- อำนวยความสะดวก และขอขอบคุณพี่น้องในหมู่บ้าน ที่ได้ให้ความอนุเคราะห์ต่างๆ

ทำยนี้ ขอกราบขอพระคุณบิดา มารดา ที่ให้การเลี้ยงดูอบรมและส่งเสริมการศึกษาเป็นอย่างดีตลอด จนทำให้ผู้วิจัยประสบความสำเร็จในชีวิต

บทที่ 1

บทนำ

จากภาวะเดือดร้อนทางด้านเศรษฐกิจตั้งแต่ปี 2540 ทำให้เศรษฐกิจของประเทศตกต่ำ เกิดภาวะขาดดุลการค้าอย่างรุนแรง เกิดปัญหาการว่างงานทั่วประเทศ ด้วยเหตุนี้เองรัฐบาลจึงคิดหาทางแก้ไขปัญหาด้านเศรษฐกิจและลดความยากจน รัฐบาลกำหนดนโยบายเร่งด่วนในการดำเนินงานจัดการตั้งกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง เพื่อเป็นแหล่งเงินทุนให้แก่ประชาชนเพื่อสร้างงานสร้างรายได้ และลดปัญหาการว่างงาน อีกทั้งประชาชนยังได้เรียนรู้ที่จะบริหารการจัดการกองทุนด้วยตัวเอง และเป็นการเปิดโอกาสให้ได้ใช้ปัญญาและศักยภาพ สำหรับก้าวสู่เศรษฐกิจแบบพึ่งพาตนเอง ซึ่งจะทำให้เกิดการกระจายรายได้ไปสู่ชุมชนเมืองและท้องถิ่น

เพื่อให้นโยบายกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองประสบความสำเร็จ และเพื่อเป็นการเพิ่มประสิทธิภาพในการบริหารการจัดการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง จึงได้มีการส่งบัณฑิตกองทุนหมู่บ้าน เพื่อเป็นการศึกษาขบวนการบริหารงานกองทุนหมู่บ้าน โดยบัณฑิตกองทุนจะทำการศึกษาและประเมินหมู่บ้านพื้นที่ ที่ศึกษาอยู่ เพื่อจะได้ทราบว่า โครงการกองทุนหมู่บ้านแต่ละกองทุนประสบความสำเร็จมาน้อยเพียงใด โดยจะเขียนเป็นรายงานการประเมิน เรียกว่า สารนิพนธ์ เพื่อเป็นการรายงานถึงความสำเร็จของกองทุนและบอกได้ถึงจุดแข็งและจุดอ่อนของกองทุนที่ต้องการปรับปรุง

วัตถุประสงค์ของการประเมินกองทุนหมู่บ้าน

1. เพื่อทราบว่ากระบวนการดำเนินงานของกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ บรรลุเป้าหมายน้อยเพียงใด
2. เพื่อให้ได้ตัวชี้วัดความเข้มแข็งของชุมชนในพื้นที่เป้าหมาย
3. เพื่อทราบถึงปัจจัยที่ทำให้กองทุนประสบความสำเร็จและล้มเหลว

กรอบแนวคิดทฤษฎี

กรอบแนวคิดทฤษฎี หรือต้นแบบทางความคิดในการประเมิน โครงการต่าง ๆ สามารถที่จะนำมาใช้ได้หลายแบบดังนี้

1. แนวความคิดและรูปแบบการประเมินของไทเลอร์(Tyler's Rationales and Model of Evaluation) กล่าวว่าการประเมิน คือการเปรียบเทียบพฤติกรรมที่สังเกตได้กับจุดมุ่งหมายเชิงพฤติกรรมที่กำหนดไว้
2. แนวคิดและรูปแบบการประเมินของครอนบาค(Cronbach's concept and Model)คือการเก็บรวบรวมข้อมูลและการใช้ข้อมูลเพื่อการตัดสินใจ โดยจะเน้น

การทดสอบ 4 แนวทางการศึกษากระบวนการ การวัดศักยภาพของผู้เรียน การวัดเจตคติ การติดตามผลการประเมิน โครงการด้านการเรียน การสอน ไม่ควรประเมินเฉพาะจุดมุ่งหมายของโครงการเท่านั้น แต่ควรจะมีการพิจารณาประเมินผลกระทบข้างเคียงที่เกิดจากโครงการ

3. แนวคิดและรูปแบบการประเมินของอัลกิน(Alkin's concepts of Evaluation) คือ กระบวนการคัดเลือก การประมวลผลข้อมูล และการจัดการระบบสารสนเทศที่มีประโยชน์ เพื่อนำเสนอข้อมูลต่อผู้ที่อำนาจตัดสินใจ หรือใช้เป็นข้อมูลในการกำหนดแนวทางในการเลือกการดำเนินการ โครงการ
4. แนวคิดและรูปแบบการประเมินชิปของสตัฟเฟิลบีม(Stufflebeam's CIPP Model) คือการประเมินเก็บการระบุหรือกำหนดข้อมูลที่ต้องการ รวมทั้งการดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลและเอาข้อมูลมาวิเคราะห์ให้เกิดการสารสนเทศมีประโยชน์ รูปแบบการประเมินแบบ CIPP ที่มาจากตัวอักษรภาษาอังกฤษตัวแรก คือ

C	ย่อมาจาก	Context	คือ	บริการของหน่วยงานหรือการประเมิน
I	ย่อมาจาก	Input	คือ	ปัจจัยนำเข้า หรือปัจจัยเบื้องต้น
P	ย่อมาจาก	Process	คือ	การประเมินกระบวนการ
P	ย่อมาจาก	Product	คือ	การประเมินผลผลิตที่เกิดขึ้น

รูปแบบการประเมินแบบชิปนี้จะใช้ในการประเมิน โครงการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง

วิธีดำเนินการ

การดำเนินการประเมิน โครงการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง

1. ทำการศึกษาวัตถุประสงค์ของโครงการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง
2. ศึกษาสภาพการดำเนินงานของกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองในพื้นที่
3. ใช้รูปแบบการประเมิน โครงการแบบชิปในการวิเคราะห์กองทุนหมู่บ้านและบ้านชุมชนเมือง พร้อมกำหนดตัวชี้วัดและตัวแปรที่ทำการประเมิน
4. เก็บรวบรวมข้อมูล โดยอาศัยข้อมูลบางส่วนจาก บร. และจากข้อมูลอื่น ๆ
5. ประมวลผลสังเคราะห์ข้อมูลที่เก็บรวบรวมได้

ผลที่คาดว่าจะได้รับ

ผลที่คาดว่าจะได้รับ

1. ได้ทราบและเข้าใจเกี่ยวกับกระบวนการดำเนินงานและการจัดการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง

2. ได้ทราบถึงปัจจัยที่ทำให้กองทุนประสบความสำเร็จ
3. ได้หมู่บ้านที่มีศักยภาพและความเข้มแข็งด้านเศรษฐกิจและสังคม
4. ได้ตัวชี้วัดความเข้มแข็งของชุมชนในพื้นที่เป้าหมาย
5. ทำให้เกิดการสร้างงาน สร้างรายได้ให้ชุมชน

บทที่ 2

เอกสารที่เกี่ยวข้อง

เพื่อแสดงหลักวิชาด้านเนื้อหาสาระและหลักวิชาด้านเทคนิควิธีการประเมิน ในการประเมินครั้งนี้ว่ามีความถูกต้องและสมเหตุสมผล ผู้เขียนได้นำแนวความคิดและข้อมูลจากเอกสารที่เกี่ยวข้องกับกองทุนและข้อมูลอื่น ๆ ซึ่งมีประเด็นต่าง ๆ ดังนี้

ตอนที่ 1 นโยบาย หลักการ และวัตถุประสงค์

ตอนที่ 2 ระเบียบต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง

- ระเบียบกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ
- ระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้าน พ.ศ. 2544
- ระเบียบกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง

ตอนที่ 3 หลักเกณฑ์และแนวทางปฏิบัติในการดำเนินการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง

- แบบติดตามสังเกตการณ์ติดตามคัดเลือกคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง
- แบบคำขอขึ้นทะเบียนกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง
- การพิจารณาเงินกู้สำหรับคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง
- การวิเคราะห์โครงการเพิ่มประสิทธิภาพการบริหารจัดการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง

ตอนที่ 1 นโยบาย หลักการ และวัตถุประสงค์

นโยบายของกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง

ปัญหาความยากจนของประชาชน ทำให้รัฐบาลต้องหาวิธีแก้ไข ซึ่งรัฐบาลได้จัดตั้งกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองขึ้นเมื่อวันที่ 26 กุมภาพันธ์ 2544 นายกรัฐมนตรี พตท.ดร.ทักษิณ ชินวัตร ได้แถลงต่อรัฐสภา โดยมีใจความสำคัญ คือ การจัดตั้งกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองเป็นโครงการหลักเร่งด่วน เพื่อแก้ปัญหาเศรษฐกิจและสังคมอย่างเป็นรูปธรรม ได้ผลอย่างชัดเจนและรวดเร็วซึ่งจะช่วยให้ประชาชนมีความเป็นอยู่ที่ดีขึ้น ซึ่งจะมีหลักการต่าง ๆ ดังนี้

1. เสริมสร้างสำนึกความเป็นชุมชนและท้องถิ่น
2. ชุมชนเป็นผู้กำหนดอนาคตและการจัดการหมู่บ้านและชุมชนด้วยคุณค่าและภูมิปัญญาของตนเอง
3. เกื้อกูลประโยชน์ต่อผู้ด้อยโอกาสในหมู่บ้านและชุมชนเมือง
4. เชื่อมโยงกระบวนการเรียนรู้ร่วมกันระหว่างชุมชน ราชการ เอกชนและประชาสังคม

5. กระจายอำนาจให้ท้องถิ่นและพัฒนาประชาธิปไตย

วัตถุประสงค์ในการจัดตั้งกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง

1. เป็นแหล่งเงินทุนในการลงทุน สร้างงาน สร้างอาชีพ และสร้างรายได้แก่ประชาชน
2. เพื่อช่วยให้ประชาชนในท้องถิ่นสามารถบริหารจัดการกองทุนด้วยตัวเอง
3. เพื่อกระจายอำนาจและเสริมสร้างศักยภาพและความเข้มแข็งทั้งทางด้านเศรษฐกิจและสังคมของประชาชนในหมู่บ้านหรือชุมชนเมือง
4. เสริมสร้างกระบวนการพึ่งพาตนเองของหมู่บ้านและชุมชนเมืองในการเรียนรู้การสร้างและพัฒนาความคิดริเริ่ม เพื่อแก้ไขปัญหาและเสริมสร้างศักยภาพ และส่งเสริมเศรษฐกิจแบบพอเพียงในหมู่บ้านและชุมชนเมือง

ตอนที่ 2 ระเบียบต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง

- ระเบียบกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ มีดังนี้
 1. ระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ พ.ศ. 2544
 2. ระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ(ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2544
 3. ระเบียบคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ ว่าด้วยการจัดตั้งและบริหารกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ พ.ศ. 2544
 4. ระเบียบคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง ว่าด้วยการจัดตั้งและบริหารกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ (ฉบับที่2) พ.ศ. 2544
- ระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ พ.ศ. 2544
- ระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ

หมวดที่ 1 คณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ

ข้อ 6 ให้มีคณะกรรมการคณะหนึ่ง เรียกว่า “คณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ” โดยมีชื่อย่อว่า กทบ.

ข้อ 7 กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิมีวาระอยู่ในตำแหน่งคราวละ 2 ปี อลาอาจจะได้รับแต่งตั้งอีกได้

ข้อ 8 กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิพ้นจากตำแหน่งเมื่อ

- ดาย
- ลาออก
- เป็นบุคคลล้มละลาย
- คณะรัฐมนตรีมีมติให้พ้นจากตำแหน่ง
- เป็นคนไร้ความสามารถหรือคนเสมือนไร้ความสามารถ

ข้อ 9 การประชุมของคณะกรรมการ ต้องมีกรรมการมาประชุมไม่น้อยกว่ากึ่งหนึ่งของจำนวนกรรมการทั้งหมด

ข้อ 10 คณะกรรมการมีอำนาจและหน้าที่ ดังต่อไปนี้

- 1) กำหนดนโยบาย การจัดตั้งและแนวทางการบริหารกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง
- 2) กำหนดแผนการจัดหาเงินกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแผนการจัดสรรให้แก่กองทุน
- 3) จัดทำร่างกฎหมายเกี่ยวกับกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติเสนอต่อนายกรัฐมนตรี
- 4) กำหนดแผนงานและออกระเบียบ
- 5) ออกระเบียบเกี่ยวกับการรับเงิน การจ่ายเงิน การเก็บรักษาเงินของกองทุน
- 6) ออกระเบียบกับคณะกรรมการกองทุนเพื่อหมู่บ้านและการบริหารกองทุน
- 7) ออกระเบียบคำสั่งและประกาศอื่น ๆ เพื่อปฏิบัติการตามระเบียบ
- 8) รายงานผลการดำเนินงาน ปัญหาและอุปสรรคให้คณะรัฐมนตรีทราบอย่างน้อยปีละ 1 ครั้ง

ข้อ 11 การประชุมคณะอนุกรรมการ ต้องมีคณะอนุกรรมการมาประชุมไม่น้อยกว่ากึ่งหนึ่งของจำนวนคณะอนุกรรมการทั้งหมด

ข้อ 12 ให้คณะกรรมการ ที่ปรึกษา และคณะอนุกรรมการที่ได้รับการแต่งตั้ง ได้เข้าประชุม ค่าตอบแทนตามอัตรากำหนด

หมวดที่ 2 สำนักงานคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ

ข้อ 13 ให้มีสำนักคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติในสำนักเลขาธิการนายกรัฐมนตรี

ข้อ 14 สำนักงานมีอำนาจ หน้าที่ดังต่อไปนี้

- 1) ทำหน้าที่เป็นสำนักงานเลขานุการของคณะกรรมการ

- 2) ปฏิบัติงานธุรการของคณะกรรมการ ที่ปรึกษาคณะกรรมการ และคณะอนุกรรมการ
- 3) ศึกษาวิเคราะห์และรวบรวมข้อมูลต่าง ๆ
- 4) ประชาสัมพันธ์ให้ประชาชนทราบถึงการจัดตั้งนโยบาย และแนวทางบริหารงานกองทุน
- 5) ดำเนินการและประสานงานกับส่วนราชการและองค์กรต่าง ๆ
- 6) สนับสนุนให้มีการประชุมฝักอบรมบุคลากรที่เกี่ยวข้อง
- 7) พิจารณาเสนอความคิดเห็นต่อคณะกรรมการในการพิจารณาแผนการบริหารและจัดการกองทุน
- 8) ให้การสนับสนุน ปรึกษาหารือ และข้อเสนอแนะแก่คณะกรรมการเกี่ยวกับนโยบายระเบียบ หลักเกณฑ์ การดำเนินงานกองทุน
- 9) ดำเนินการหรือมอบหมายให้หน่วยงานอื่นๆ ดำเนินการในส่วนการบริหารงาน
- 10) รายงานผลการปฏิบัติงานประจำปีของสำนักงาน เสนอต่อคณะกรรมการ
- 11) ดำเนินการอื่นใดตามที่คณะกรรมการมอบหมาย

ระเบียบของกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง

ระเบียบของคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านคลองแจ้ง

1. ที่ตั้งกองทุน

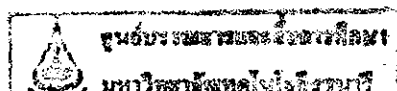
บ้านคลองแจ้ง หมู่ที่ 9 ตำบลหนองน้ำใส อำเภอสีคิ้ว จังหวัดนครราชสีมา

2. วัตถุประสงค์ในการจัดตั้งกองทุน

- เป็นแหล่งเงินทุนหมุนเวียนให้กับสมาชิก
- เพื่อส่งเสริมการออมทรัพย์ของสมาชิก
- เพื่อบริหารเงินกู้ให้แก่สมาชิก
- เพื่อพัฒนาจิตใจสมาชิกให้เป็นคนดี มีคุณธรรม
- เพื่อพัฒนาสมาชิกให้เป็นคนดี มีความซื่อสัตย์ต่อตนเองและผู้อื่น

3. คุณสมบัติของสมาชิก

- เป็นผู้ทำนากหรือพักอาศัยอยู่ในหมู่บ้านเป็นระยะเวลาไม่น้อยกว่า 6 เดือนก่อนจัดตั้งกองทุน
- เป็นผู้ที่มิมีนิสัยดอง

- เป็นผู้พร้อมที่จะปฏิบัติตามระเบียบกองทุน
- เป็นผู้ที่คณะกรรมการ ได้มีมติเห็นชอบให้เข้าเป็นสมาชิก
- เป็นผู้มีความอดทนเสียสละ
- อายุ 20 ปีขึ้นไป
- ไม่เป็นบุคคลล้มละลาย
- มีเงินออมกับกองทุนรายละ 30 บาท/เดือน
- ประพฤติตนดี ไม่เสพหรือเกี่ยวข้องกับยาเสพติด
- มีเงินทุนอย่างน้อย 5 หุ้น หรือ 10 บาท

4. การสมัครเป็นสมาชิก

- ยื่นคำขอเป็นสมาชิกกองทุนได้คณะกรรมการกองทุน
- เป็นผู้ที่มิคุณสมบัติตามแบบคุณสมบัติของสมาชิก
- คณะกรรมการมีมติเห็นชอบ 3 ใน 4 เสียงของคณะกรรมการในวัน

เข้าเป็นสมาชิก

5. การพ้นสภาพสมาชิก

- ตาย
- ลาออกและได้รับอนุญาตจากคณะกรรมการ
- จงใจฝ่าฝืนระเบียบกองทุน
- ผู้กู้ยืม ไปใช้นอกกรอบวัตถุประสงค์ตามสัญญา
- วิกลจริต

ตอนที่ 3 หลักเกณฑ์และแนวทางในการดำเนินการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง

แบบติดตามสังเกตการคัดเลือกคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง

การคัดเลือกคณะกรรมการเป็นสิ่งสำคัญในการจัดตั้งกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง ดังนั้นแบบติดตามสังเกตการคัดเลือกคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง จึงเป็นสิ่งสำคัญในการประเมินความพร้อมของกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองต่าง ๆ ซึ่งมีกระบวนการเลือกคณะกรรมการกองทุนตามข้อ 41 ของระเบียบคณะกรรมการว่าด้วยการจัดตั้งและบริหารกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง พ.ศ. 2544 มีดังนี้

1. จำนวนครัวเรือนที่มาประชุม จะต้องมียุทธศาสตร์สามในสี่ของจำนวนครัวเรือนทั้งหมด
2. การเลือกคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองให้เป็นไปตามมติที่ประชุม
3. วันเลือกคณะกรรมการกองทุน

คุณสมบัติของคณะกรรมการกองทุนตามข้อ 17 ของระเบียบคณะกรรมการว่าด้วยการจัดตั้งและบริหารกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ พ.ศ 2544 มีดังนี้

1. เป็นผู้ที่มีชื่ออยู่ในทะเบียนบ้านและอาศัยอยู่ในหมู่บ้านติดต่อกันเป็นระยะเวลาไม่น้อยกว่า 2 ปี
2. เป็นผู้บรรลุนิติภาวะโดยมีอายุ 20 ปี บริบูรณ์
3. ปฏิบัติตนอยู่ในหลักศาสนา มีความรับผิดชอบเสียสละไม่เกี่ยวกับสิ่งเสพติด
4. ไม่เป็นบุคคลล้มละลาย คนไร้ความสามารถ หรือคนเหมือนไร้ความสามารถ
5. ไม่เคยได้รับโทษจำคุกเว้นแต่เป็นโทษสำหรับความผิดที่ได้กระทำโดยประมาท
6. ไม่เคยต้องคำพิพากษาถึงที่สุดว่ามีความผิดแต่รอการกำหนดโทษ หรือรอโอกาสโทษในความผิดต่อตำแหน่งหน้าที่หรือความรับผิดชอบเกี่ยวกับทรัพย์สิน ยกเว้นแต่ความผิดฐานทำให้เสียทรัพย์บุрук
7. ไม่เคยถูกให้ออก ปลดออก หรือไล่ออกจากราชการ องค์กรอิสระ
8. ไม่เป็นผู้ไม่ไปใช้สิทธิเลือกตั้ง
9. ไม่เป็นผู้ที่พ้นจากตำแหน่งคณะกรรมการกองทุนตามข้อ 20

แบบคำขอขึ้นทะเบียน และประเมินความพร้อมของกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง
แบบคำขอขึ้นทะเบียน และประเมินความพร้อมของกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง

จัดทำขึ้นเพื่อให้คณะกรรมการกองทุนหมู่บ้าน ได้ประเมินความพร้อมของหมู่บ้านและชุมชนเมืองในด้านต่าง ๆ รวมทั้งให้ข้อมูลที่ละเอียดตามความเป็นจริง สำหรับคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติไปในการกำหนดนโยบายและแนวทางในการพัฒนาหมู่บ้านและชุมชนเมืองให้มีความเจริญก้าวหน้าซึ่งพร้อมของหมู่บ้านและชุมชนเมืองในด้านต่าง ๆ มีดังนี้

1. ข้อมูลทั่วไปของหมู่บ้าน/ชุมชนเมือง
2. คณะกรรมการกองทุนหมู่บ้าน/ชุมชนเมือง
3. การเตรียมความพร้อมของหมู่บ้าน/ชุมชนเมือง
4. ทุนดำเนินการกองทุนหมู่บ้าน/ชุมชนเมือง
5. แนวคิดในการบริหารจัดการกองทุนหมู่บ้าน/ชุมชนเมือง เมื่อได้รับการสนับสนุนเป็นวงเงินไม่เกิน 1,000,000 บาท จากกองทุนหมู่บ้าน/ชุมชนเมืองแห่งชาติ

การพิจารณาเงินกู้สำหรับคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง

การพิจารณาเงินกู้สำหรับสมาชิกผู้กู้นั้น คณะกรรมการมีหลักเกณฑ์ในการพิจารณาตามหมวด 7 ว่าด้วยการกู้ยืมดังต่อไปนี้

1. สมาชิกที่ประสงค์จะขอกู้เงินจากกองทุนต้องจัดทำคำขอกู้โดยวัตถุประสงค์ในการกู้เงินอย่างชัดเจน โดยยื่นคำขอกู้ดังกล่าวต่อคณะกรรมการกองทุนให้คณะกรรมการพิจารณาเงินกู้ตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่กองทุนกำหนด

2. คณะกรรมการกองทุนมีอำนาจในการอนุมัติเงินกู้รายหนึ่งไม่เกินจำนวน 20,000 บาท ในกรณีที่คณะกรรมการกองทุนมีมติเห็นสมควรอนุมัติเงินกู้รายใดเกินกว่าจำนวนที่กำหนดไว้ให้คณะกรรมการกองทุนเรียกประชุมสมาชิกเพื่อสมาชิกพิจารณาวินิจฉัยชี้ขาดต่อไป

วิเคราะห์โครงการเพิ่มประสิทธิภาพการบริหารจัดการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง

ตามที่รัฐบาลมีนโยบายในการจัดตั้งกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง เพื่อให้ชุมชนนำเงินที่ได้มาลงทุนประกอบอาชีพตามที่ตนถนัดและสนใจ และเป็นการกระจายอำนาจของท้องถิ่น เพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิตที่ดี รัฐบาลจึงเห็นสมควรให้เพิ่มประสิทธิภาพการบริหารจัดการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง โดยให้ทุนแก่บัณฑิตซึ่งกำหนดให้นักศึกษานั้นมาปฏิบัติงานและศึกษาตามกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง โดยมีวัตถุประสงค์ดังนี้

1. เพื่อสร้างรายได้ให้แก่บัณฑิตที่ว่างงาน
2. เพื่อให้ได้ข้อมูลเกี่ยวกับนโยบายกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง รวมทั้งข้อมูลของหมู่บ้านและชุมชนเมืองที่เป็นระบบและมีประสิทธิภาพ
3. เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการบริหารจัดการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองให้พึ่งตนเองได้อย่างยั่งยืน
4. เพื่อศึกษาภาพและยกระดับการศึกษาให้กับบัณฑิตและเพิ่มทักษะการบริหารจัดการ

โครงการเพิ่มประสิทธิภาพการบริหารจัดการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง เป็นโครงการที่ช่วยบัณฑิตที่จบการศึกษาออกมาได้มีงานทำและยังช่วยพัฒนาท้องถิ่นของตนให้มีความเจริญก้าวหน้าเพราะปัจจุบันนี้บัณฑิตที่จบออกมามีแนวโน้มที่จะเข้าไปทำงานในเมืองที่มีความเจริญหรือเขตอุตสาหกรรมเป็นจำนวนมากจึงทำให้ท้องถิ่นไม่มีผู้ที่จะพัฒนาท้องถิ่นของตนเอง ดังนั้นจึงเป็นผลดีที่ได้มีบัณฑิตเข้ามาช่วยในการบริหารเงินกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง เพื่อช่วยให้ชาวบ้านที่ยังไม่รู้ได้เข้าใจมากขึ้น

ตอนที่ 4 หลักการประเมินโครงการรูปแบบการประเมินแบบชีพพีโมเดล

การประเมินแบบชีพพีโมเดล เป็นกระบวนการของการระบุหรือกำหนดข้อมูลที่ต้องการรวมถึงการเก็บรวบรวมข้อมูล การวิเคราะห์และการสังเคราะห์ข้อมูลให้เกิดการสนทนาระหว่างประโยชน์และนำเสนอ เพื่อนำเสนอสำหรับใช้เป็นทางเลือกในการตัดสินใจ

สตัฟเฟิลบีม จะกำหนดประเด็นออกเป็น 4 ประเด็น ตามความหมายของชื่อรูปแบบการประเมินโดยมาจากอักษรตัวแรกของประเด็น

1. (Context Evaluation : C) การประเมินสภาวะแวดล้อม เป็นการประเมินก่อนดำเนินโครงการ
2. (Input Evaluation : I) การประเมินปัจจัยเบื้องต้น เป็นการประเมินเพื่อพิจารณาความเหมาะสมของทรัพยากร อาทิ จำนวนคน งบประมาณ วัสดุอุปกรณ์ เทคโนโลยีและแผนของการดำเนินการ
3. (Process Evaluation : P) การประเมินกระบวนการ เป็นการประเมินเพื่อพัฒนาหาข้อบกพร่องของการดำเนินการ ที่ใช้เป็นข้อมูลในการพิจารณาแก้ไขปรับปรุงให้การดำเนินงานมีประสิทธิภาพมากขึ้น
4. (Product Evaluation : P) การประเมินผลผลิตที่เกิดขึ้น เป็นการประเมินเพื่อเปรียบเทียบผลผลิตที่เกิดขึ้นกับวัตถุประสงค์ของโครงการรวมทั้งพิจารณาในประเด็นของการยุบ ยกเลิก หรือปรับเปลี่ยนโครงการ

บทที่ 3

วิธีดำเนินการประเมินโครงการ

การประเมินกองทุนหมู่บ้าน

การประเมินโครงการกองทุนหมู่บ้าน เป็นการศึกษารายกรณีเฉพาะหมู่บ้านคลองแจ้ง มีวัตถุประสงค์เพื่อทราบข้อมูลต่าง ๆ ของกองทุนและหมู่บ้าน โดยแบ่งเป็นหัวข้อต่าง ๆ ดังนี้

1. วิธีการประเมินโครงการ
2. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง
3. ตัวแปรและตัวชี้วัดที่ใช้ในการประเมินโครงการ
4. เครื่องมือที่ใช้ในการประเมินโครงการ
5. การเก็บรวบรวมข้อมูล
6. การวิเคราะห์ข้อมูล

1. วิธีการประเมินโครงการหรือรูปแบบการประเมินโครงการ

การประเมินโครงการในครั้งนี้ใช้วิธีการประเมินหรือรูปแบบประเมินแบบซิฟฟ์โมเดล ตามกรอบความคิดทฤษฎีที่ได้เสนอไว้ในบทที่ 1 ซึ่งเป็นรูปแบบการประเมินโดยใช้หลักเหตุผลทั่ว ๆ ไป ซึ่งอธิบายถึงความสัมพันธ์ระหว่างการประเมินกับการตัดสินใจ มีองค์ประกอบในการประเมินครั้งนี้คือ

1.1 การประเมินสถานะแวดล้อม (Context Evaluation) เป็นการประเมินสภาพทั่วไปของหมู่บ้านและรายบุคคล (ผู้กู้) ซึ่งจะช่วยในการตัดสินใจเกี่ยวกับการวางแผนและกำหนดวัตถุประสงค์

1.2 การประเมินปัจจัยเบื้องต้น (Input Evaluation) เป็นการประเมินปัจจัยนำเข้าของกระบวนการกองทุนหมู่บ้าน อาทิ จำนวนคน ทรัพยากร หรือทั้งระดับหมู่บ้านและรายบุคคล (ผู้กู้)

1.3 การประเมินกระบวนการ (Process Evaluation) เป็นการประเมินกระบวนการของกองทุนหมู่บ้าน เพื่อหาข้อบกพร่องของการดำเนินโครงการ ที่จะใช้ในการพัฒนา ปรับปรุง กระบวนการบริหารจัดการกองทุนทั้งระดับหมู่บ้านและรายบุคคล (ผู้กู้)

1.4 การประเมินผลผลิต (Product Evaluation) เป็นการประเมินเพื่อเปรียบเทียบผลผลิตที่เกิดขึ้นกับวัตถุประสงค์ของโครงการกองทุนหมู่บ้าน ทั้งระดับหมู่บ้านและรายบุคคล (ผู้กู้)

2. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรและกลุ่มตัวอย่างสำหรับการประเมินโครงการครั้งนี้ ได้แก่ ชาวบ้านที่อาศัยอยู่ในหมู่บ้านคลองแจ้ง ทั้งผู้ที่เป็นสมาชิกของกองทุนและผู้ที่ไม่ได้เป็นสมาชิกกองทุน ข้าราชการรวมถึงเจ้าหน้าที่ส่วนราชการที่เกี่ยวข้อง ดังจะจำแนกได้ดังนี้

2.1	คณะกรรมการของกองทุนหมู่บ้าน	จำนวน	15	คน
2.2	สมาชิกกองทุนหมู่บ้าน	จำนวน	71	คน
2.2.1	สมาชิกที่ได้รับอนุมัติให้กู้	จำนวน	55	คน
2.2.2	สมาชิกทั่วไป	จำนวน	16	คน
2.3	ชาวบ้านที่ไม่ได้เป็นสมาชิกกองทุนหมู่บ้าน	จำนวน	304	คน
2.4	ผู้นำชุมชน ผู้อาวุโส ผู้นำกลุ่มอาชีพ	จำนวน	6	คน
2.5	ข้าราชการ เจ้าหน้าที่ ส่วนราชการที่เกี่ยวข้อง	จำนวน	5	คน

3. ตัวแปรและตัวชี้วัดที่ใช้ในการประเมินโครงการ

3.1 บริบทระดับประเทศ เช่น สภาพของดิน, ป่าไม้, สภาพศิลปวัฒนธรรมท้องถิ่น และตัวบ่งชี้อื่น ๆ เช่น สัตว์เลี้ยง, ยานพาหนะ, วิทยุโทรทัศน์, ตลอดจนเทคโนโลยีต่าง ๆ เป็นต้น

ตัวชี้วัดบริบทระดับประเทศ (รอบนอก) มีตัวแปรดังต่อไปนี้

1. ความยากจนของประเทศ
2. นโยบายการพัฒนาอุตสาหกรรมและวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs)
3. ภาวะขาดดุลการค้าของประเทศ
4. สภาพแวดล้อมของประเทศในปัจจุบัน
5. ความเดือดร้อนและการเป็นหนี้สินของประชาชน
6. ความไม่เข้มแข็งของชุมชน

3.2 การประเมินบริบท มีรายละเอียดดังนี้

ตารางที่ 1 ตัวชี้วัด ข้อมูลที่ต้องการ แหล่งข้อมูลและวิธีการเก็บข้อมูลการประเมินบริบท

ตัวชี้วัด	ข้อมูลที่ต้องการ	แหล่งข้อมูล	วิธีการเก็บข้อมูล
ระดับหมู่บ้าน			
C1- ประวัติความเป็นมาของหมู่บ้าน	1. ที่มาของชื่อบ้าน	1. ผู้นำชุมชน	1. สัมภาษณ์ตามแบบ
	2. คนกลุ่มแรกที่เข้ามาตั้งหมู่บ้าน	2. ผู้อาวุโสในหมู่บ้าน	บร.1
	3. ผู้นำกลุ่มอาชีพมาจากที่ไหน และ	3. ผู้นำกลุ่มอาชีพ	2. ศึกษาจากเอกสาร

ตัวชี้วัด	ข้อมูลที่ต้องการ	แหล่งข้อมูล	วิธีการเก็บข้อมูล
	เหตุใด จึงอพยพมา	4. ข้อมูลที่มีการบันทึกไว้แล้ว จปฐ.	
	3. สถาปัตยกรรมของหมู่บ้านตั้งแต่ดั้งเดิม	กชช 2 ค	
	4. อาชีพเดิม (อาชีพหลัก/รอง) คืออาชีพอะไร		
	5. อาชีพเดิมที่เลิกทำแล้วคืออะไร เพราะอะไรจึงเลิกทำ		
	6. อาชีพใหม่ที่เพิ่มขึ้น		
	7. การเปลี่ยนแปลงด้านสาธารณูปโภคมีประมาณ พ.ศ.ใด (ถนน, ไฟฟ้า, ประปา)		
C2- สถาปัตยกรรมของหมู่บ้าน	1. ลักษณะที่ตั้งหมู่บ้าน 2. อาณาเขตติดต่อกับหมู่บ้านอื่น 3. แผนที่หมู่บ้าน	1. ข้อมูลจากเอกสาร 2. หมู่บ้าน 3. ผู้นำชุมชน	1. ศึกษาจากเอกสาร 2. สังเกต 3. สัมภาษณ์
C3- สภาพเศรษฐกิจและสังคมของหมู่บ้าน	1. อาชีพหลักและอาชีพรองของชาวบ้าน 2. จำนวนพื้นที่ทำการเกษตร 3. จำนวนที่ดินทำกินโดยเฉลี่ย 4. จำนวนและประเภทร้านค้าในหมู่บ้าน	1. ผู้นำชุมชน 2. สถานีอนามัยตำบล 3. โรงเรียน 4. เกษตรตำบล 5. หมู่บ้าน	1. สัมภาษณ์ตามแบบบร.1 2. สังเกต

ตัวชี้วัด	ข้อมูลที่ต้องการ	แหล่งข้อมูล	วิธีการเก็บข้อมูล
	5. จำนวนโรงสีในหมู่บ้าน 6. โรงงานอุตสาหกรรมในหมู่บ้าน 7. โรงเรียนในหมู่บ้าน (จำนวนครู/นักเรียน) 8. โรคที่เจ็บป่วย 9. สถานที่รักษาเมื่อเจ็บป่วย		
C4- ผู้นำชุมชน การรวมกลุ่ม และภูมิปัญญาท้องถิ่น	1. ประเภทผู้นำที่เป็นทางการและไม่เป็นทางการ 2. กลุ่มต่าง ๆ ที่มีอยู่ในหมู่บ้าน (จำนวนสมาชิก.ทุนของกลุ่ม.กิจกรรมกลุ่ม, ปีก่อตั้ง) 3. ภูมิปัญญาท้องถิ่นด้านต่าง ๆ (ชื่อ.อายุ, ความเชี่ยวชาญ)	1. ผู้นำชุมชน	1. สัมภาษณ์ตามแบบ บร.1 2. สังเกต
C5- วัฒนธรรม ประเพณี	1. จำนวนวัด/โบสถ์/มัสยิด 2. จำนวนพระ/เณร/บาทหลวง 3. ภาษาพื้นบ้าน 4. ประเพณีที่สำคัญ 5. ความเชื่อด้านต่างๆ (ศาลปู่ตาฯ)	1. ผู้นำชุมชน 2. ผู้อาวุโส 3. ชาวบ้าน	1. สัมภาษณ์ตามแบบ บร.1 2. ศึกษาจากเอกสาร 3. สังเกต

ตัวชี้วัด	ข้อมูลที่ต้องการ	แหล่งข้อมูล	วิธีการเก็บข้อมูล
C6- โครงสร้าง พื้นฐานและ ทรัพยากร	<ol style="list-style-type: none"> จำนวนและสภาพ ของโครงสร้าง พื้นฐาน เช่น ถนน, ไฟฟ้า, ประปา, โทรศัพท์, หอกระจายข่าว, ศาลาประชาคม, ไปรษณีย์ ฯลฯ จำนวนและสภาพ ทรัพยากร เช่น ป่าไม้ แหล่งน้ำ แร่ ฯลฯ ที่เป็น สาธารณประโยชน์ 	<ol style="list-style-type: none"> ผู้นำชุมชน หมู่บ้าน 	<ol style="list-style-type: none"> สัมภาษณ์ตามแบบ บร.1 สังเกต
C8- ความเข้มแข็ง ของชุมชน	<ol style="list-style-type: none"> ความสามัคคี ความซื่อสัตย์ การช่วยเหลือกัน การยกย่องคนทำ ความดี โอกาสในการหา ความรู้เพิ่มเติม อาชีพที่เลี้ยง ครอบครัว ครอบครัวอบอุ่น รักใคร่ปรองดอง การรวมกลุ่ม การประชุม/เสวนา สม่ำเสมอ 	<ol style="list-style-type: none"> ชาวบ้าน 	<ol style="list-style-type: none"> สัมภาษณ์ตามแบบ บร.2 ครั้งที่ 1 (มา จากข้อมูลดิบ สัมภาษณ์ 30 ครัวเรือน

ตัวชี้วัด	ข้อมูลที่ต้องการ	แหล่งข้อมูล	วิธีการเก็บข้อมูล
ระดับรายบุคคล			
C9- อาชีพเดิม	1. อาชีพหลัก/รอง 2. ผลการประกอบอาชีพเดิม (เพียงพอต่อการเลี้ยงครอบครัวหรือไม่) 3. ปัญหาอุปสรรคในการประกอบอาชีพ	1. สมาชิกกองทุนหมู่บ้านที่ได้รับอนุมัติเงินกู้	1. สัมภาษณ์ตามแบบบร.11 2. สัมภาษณ์เพิ่มเติม
C10- สมาชิกในครอบครัว	1. สมาชิกในครอบครัวและรายละเอียด เช่น จำนวน,อายุ,สถานภาพสมรส,ระดับการศึกษา,ความสัมพันธ์กับหัวหน้าครอบครัว,การทำงานทำ	1. สมาชิกกองทุนหมู่บ้านที่ได้รับอนุมัติเงินกู้	1. สัมภาษณ์ตามแบบบร.11 2. สัมภาษณ์เพิ่มเติม
C11- สภาพการอยู่อาศัย	1. มีบ้านเป็นของตนเองหรือไม่ ถ้าไม่มีพักอาศัยอย่างไร	1. สมาชิกกองทุนหมู่บ้านที่ได้รับอนุมัติเงินกู้	1. สัมภาษณ์ 2. สังเกต
C12- รายได้ของครอบครัว	1. รายได้ของครอบครัวต่อเดือน 2. ความเพียงพอของรายได้ต่อรายจ่าย	1. สมาชิกกองทุนหมู่บ้านที่ได้รับอนุมัติเงินกู้	1. สัมภาษณ์ตามแบบบร.11 2. สัมภาษณ์เพิ่มเติม
C13- หนี้สินของครอบครัวก่อนกู้เงินกองทุน	1. จำนวนหนี้สินที่มีอยู่ก่อนกู้เงินกองทุน 2. สาเหตุของการมีหนี้สิน 3. แหล่งเงินกู้	1. สมาชิกกองทุนหมู่บ้านที่ได้รับอนุมัติเงินกู้	1. สัมภาษณ์ตามแบบบร.11 2. สัมภาษณ์เพิ่มเติม

3.3 การประเมินปัจจัย มีรายละเอียดตามตารางที่ 2

ตารางที่ 2 ตัวชี้วัด ข้อมูลที่ต้องการ แหล่งข้อมูลและวิธีการเก็บข้อมูลการประเมินปัจจัย

ตัวชี้วัด	ข้อมูลที่ต้องการ	แหล่งข้อมูล	วิธีการเก็บข้อมูล
ระดับหมู่บ้าน			
11- นโยบาย ระเบียบ แนวทางปฏิบัติ	1. รายละเอียดของ ระเบียบสำนัก นายกฯ 2. รายละเอียดของ ระเบียบกองทุนฯ	1. ระเบียบสำนัก นายกฯ 2. ระเบียบที่เกี่ยวข้อง กับกองทุน หมู่บ้านและชุมชน เมืองแห่งชาติ	1. ศึกษาจากเอกสาร
12- การประชาสัมพันธ์ (เอาหมู่บ้านเป็นที่ ตั้งว่าข่าวสารมา แบบไหน โดยใช้ สื่อแบบใด)	1. ช่วงเวลาที่มีการ ประชาสัมพันธ์ 2. ประเภทสื่อในการ ประชาสัมพันธ์ 3. ความทั่วถึงในการ ประชาสัมพันธ์ 4. เนื้อหาในการ ประชาสัมพันธ์	1. ผู้นำชุมชน 2. ชาวบ้าน 3. ส่วนราชการที่ เกี่ยวข้อง 4. ที่ทำการกองทุน หมู่บ้าน 5. เอกสาร ประชาสัมพันธ์	1. สัมภาษณ์ 2. สังเกต 3. ศึกษาจากเอกสาร
13- คณะกรรมการ กองทุนหมู่บ้าน	1. จำนวน 2. คุณสมบัติ 3. วิธีการได้มา 4. การพ้นจาก ตำแหน่ง 5. ระยะเวลาในการ ดำรงตำแหน่ง	1. คณะกรรมการ กองทุนหมู่บ้าน 2. ระเบียบกองทุน หมู่บ้าน	1. สัมภาษณ์ตาม แบบ บร.4 2. ศึกษาจากเอกสาร
14- การเตรียมความ พร้อม การสร้าง	1. วิธีการในการ เตรียมความพร้อม	1. คณะกรรมการ กองทุนหมู่บ้าน	1. สัมภาษณ์ชาวบ้าน ตามแบบ บร.3.

ตัวชี้วัด	ข้อมูลที่ต้องการ	แหล่งข้อมูล	วิธีการเก็บข้อมูล
ความเข้าใจแก่ คณะกรรมการ กองทุนหมู่บ้าน และชาวบ้าน	2. เนื้อหาในการ เตรียมความพร้อม 3. จำนวนครั้งในการ เตรียมความพร้อม 4. หน่วยงาน/องค์กร ที่ทำหน้าที่ในการ เตรียมความพร้อม	2. ส่วนราชการ 3. ชาวบ้าน 4. ผู้นำชุมชน	2. สัมภาษณ์ คณะกรรมการ กองทุนหมู่บ้าน
15- เงินกองทุน 1 ล้าน บาท	1. วันที่ได้รับอนุมัติ 2. การเก็บรักษาเงิน	1. คณะกรรมการ กองทุนหมู่บ้าน	1. สัมภาษณ์
16- เงินทุนสะสมอื่น ๆ	1. ประเภท/จำนวน/ที่ มาและการเก็บรักษา เงินทุนสะสมอื่น ๆ	1. คณะกรรมการ กองทุนหมู่บ้าน	1. สัมภาษณ์ 2. ศึกษาจากเอกสาร
17- บัญชีตักกองทุน	1. ประวัติส่วนตัว ชื่อ, วุฒิการศึกษา,อายุ, เพศ,ภูมิลำเนา, สถานภาพสมรส, ความสามารถ พิเศษ (ถ้ามี) 2. บทบาทหน้าที่	1. บัญชีตักกองทุน หมู่บ้าน 2. คู่มือนักศึกษา	1. ศึกษาตัวเอง 2. ศึกษาจากเอกสาร
ระดับรายบุคคล			
18- จำนวนเงินกู้ที่ได้รับ อนุมัติ	1. จำนวนเงินกู้ที่ได้รับ อนุมัติ	1. สมาชิกกองทุน หมู่บ้านที่ได้รับ อนุมัติเงินกู้	1. สัมภาษณ์ตาม แบบ บร.11
19- จำนวนเงินลงทุน นอกเหนือจาก เงินกู้	1. จำนวนเงินลงทุน นอกเหนือจาก เงินกู้ 2. ที่มาของเงินทุน	1. สมาชิกกองทุน หมู่บ้านที่ได้รับ อนุมัติเงินกู้	1. สัมภาษณ์ตาม แบบ บร.11 2. สัมภาษณ์เพิ่มเติม
110- วัตถุประสงค์การกู้ เงินตามโครงการ	1. วัตถุประสงค์การกู้ เงินตามโครงการ	1. สมาชิกกองทุน หมู่บ้านที่ได้รับ	1. สัมภาษณ์ตาม แบบ บร.11

ตัวชี้วัด	ข้อมูลที่ต้องการ	แหล่งข้อมูล	วิธีการเก็บข้อมูล
		อนุมัติเงินกู้	
I11- สถานที่ วัสดุ อุปกรณ์และ วัสดุดิบในการ ประกอบอาชีพ	1. สถานที่ในการ ประกอบอาชีพ 2. วัสดุอุปกรณ์ใน การประกอบอาชีพ 3. วัสดุดิบในการ ประกอบอาชีพ	1. สมาชิกกองทุน หมู่บ้านที่ได้รับ อนุมัติเงินกู้	1. สัมภาษณ์
I12- ความรู้และทักษะ ในการประกอบ อาชีพ	1. ความรู้และทักษะที่ มีอยู่	1. สมาชิกกองทุน หมู่บ้านที่ได้รับ อนุมัติเงินกู้	1. สัมภาษณ์ตาม แบบ บร.11 2. สัมภาษณ์เพิ่มเติม
I13- จำนวนแรงงาน	1. จำนวนแรงงานที่ ใช้ในการประกอบ อาชีพ	1. สมาชิกกองทุน หมู่บ้านที่ได้รับ อนุมัติเงินกู้	1. สัมภาษณ์ตาม แบบ บร.11 2. สัมภาษณ์เพิ่มเติม

3.4 การประเมินกระบวนการ

ตารางที่ 3 ตัวชี้วัด ข้อมูลที่ต้องการ แหล่งข้อมูลและวิธีการเก็บข้อมูลการประเมินกระบวนการ

ตัวชี้วัด	ข้อมูลที่ต้องการ	แหล่งข้อมูล	วิธีการเก็บข้อมูล
ระดับหมู่บ้าน			
PC1- การจัดทำ ระเบียบกองทุน หมู่บ้าน	1. กระบวนการใน การจัดทำระเบียบ กองทุนหมู่บ้าน 2. ผู้มีส่วนร่วมในการ จัดทำ 3. ปัญหาอุปสรรคใน การจัดทำ	1. คณะกรรมการ กองทุนหมู่บ้าน 2. สมาชิกกองทุน หมู่บ้าน 3. ระเบียบกองทุน หมู่บ้าน	1. สัมภาษณ์ตาม แบบ บร.4 2. สัมภาษณ์เพิ่มเติม จากคณะกรรมการ กองทุนหมู่บ้าน และชาวบ้าน
PC2- การจัดทำ เอกสารขอขึ้น ทะเบียน	1. กระบวนการใน การจัดทำเอกสาร ขอขึ้นทะเบียน 2. ผู้มีส่วนร่วมในการ	1. คณะกรรมการ กองทุนหมู่บ้าน	1. สัมภาษณ์

ตัวชี้วัด	ข้อมูลที่ต้องการ	แหล่งข้อมูล	วิธีการเก็บข้อมูล
	จัดทำ		
	3. ปัญหาอุปสรรคในการจัดทำ		
PC3- ระบบบัญชี กองทุน	1. จำนวนบัญชีที่จัดทำ (จำนวนเล่ม) 2. ชื่อบัญชี เช่น บัญชีลูกหนี้, บัญชีเงินสดจะ 3. ความเป็นปัจจุบัน 4. ผู้จัดทำ 5. ปัญหาอุปสรรคในการจัดทำ	1. คณะกรรมการ กองทุนหมู่บ้าน 2. บัญชีกองทุน	1. สัมภาษณ์ 2. ศึกษาจากเอกสาร
PC4- กิจกรรม เกี่ยวกับสมาชิก กองทุนหมู่บ้าน			
PC4.1- การรับสมัคร	1. ช่วงเวลาในการรับสมัครและเหตุผล 2. ค่าธรรมเนียมการสมัครและเหตุผล 3. ขั้นตอนการรับสมัครและเหตุผล 4. คุณสมบัติผู้สมัคร และเหตุผล 5. ปัญหาอุปสรรค	1. คณะกรรมการ กองทุนหมู่บ้าน 2. ระเบียบกองทุน หมู่บ้าน	1. สัมภาษณ์ตาม แบบ บร.4 2. สัมภาษณ์จาก คณะกรรมการ กองทุนหมู่บ้าน 3. ศึกษาจากเอกสาร
PC4.2- การหมด สมาชิกภาพ	1. การหมดสมาชิก ภาพและเหตุผล	1. คณะกรรมการ กองทุนหมู่บ้าน 2. ระเบียบกองทุน หมู่บ้าน	1. สัมภาษณ์ตาม แบบ บร.4 2. สัมภาษณ์เพิ่มเติม จากคณะกรรมการ กองทุนหมู่บ้าน 3. ศึกษาจากเอกสาร

ตัวชี้วัด	ข้อมูลที่ต้องการ	แหล่งข้อมูล	วิธีการเก็บข้อมูล
PC4.3- ประเภทสมาชิก	1. การกำหนดประเภทสมาชิกและเหตุผล		
PC4.4- การทำทะเบียนสมาชิก	1. ความเป็นปัจจุบันในการจัดทำ 2. ปัญหาอุปสรรค	1. คณะกรรมการกองทุนหมู่บ้าน 2. เอกสารด้านทะเบียนสมาชิก	1. สัมภาษณ์ 2. ศึกษาจากเอกสาร
PC5- กิจกรรมเกี่ยวกับ การกู้เงินกองทุนหมู่บ้าน			
PC5.1- ขั้นตอนการขอกู้	1. ขั้นตอนในการขอกู้ 2. เอกสารประกอบการขอกู้ 3. ปัญหาอุปสรรค	1. คณะกรรมการกองทุนหมู่บ้าน 2. สมาชิกกองทุนหมู่บ้าน 3. ระเบียบกองทุนหมู่บ้าน 4. เอกสารโครงการขอกู้	1. สัมภาษณ์ 2. ศึกษาจากเอกสาร
PC5.2- การคัดเลือกผู้กู้	1. หลักเกณฑ์ในการคัดเลือกและเหตุผล 2. วิธีการคัดเลือกและเหตุผล 3. ปัญหาอุปสรรค	1. คณะกรรมการกองทุน	1. สัมภาษณ์ตามแบบ บร.4 2. สัมภาษณ์เพิ่มเติม
PC5.3- การโอนเงินให้ผู้กู้	1. ขั้นตอนในการโอนเงิน 2. ปัญหาอุปสรรค	1. คณะกรรมการกองทุนหมู่บ้าน 2. สมาชิกกองทุนหมู่บ้านที่ได้รับเงินกู้ 3. หลักฐานการ	1. สัมภาษณ์ 2. ศึกษาจากเอกสาร

ตัวชี้วัด	ข้อมูลที่ต้องการ	แหล่งข้อมูล	วิธีการเก็บข้อมูล
		โอนเงิน	
PC5.4- การรับชำระหนี้	1. ขั้นตอนในการรับชำระหนี้ 2. ปัญหาอุปสรรค	1. คณะกรรมการกองทุนหมู่บ้าน 2. สมาชิกกองทุนหมู่บ้านที่ส่งเงินคืน 3. เอกสารในการส่งเงินคืน	1. สัมภาษณ์
PC6- การส่งเสริมการใช้เงินกู้			
PC6.1- การแนะนำวิธีทำธุรกิจ	1. ผู้แนะนำ 2. ประเด็นในการแนะนำ 3. วิธีการแนะนำ 4. จำนวนครั้งในการแนะนำ	1. คณะกรรมการกองทุนหมู่บ้าน 2. สมาชิกกองทุนหมู่บ้านที่ได้รับเงินกู้	1. สัมภาษณ์
PC6.2- การช่วยหาตลาด	1. ผู้ที่ช่วยหาตลาด 2. วิธีการในการส่งเสริมการตลาด 3. ปัญหาอุปสรรค	1. คณะกรรมการกองทุนหมู่บ้าน 2. สมาชิกกองทุนหมู่บ้านที่ได้รับเงินกู้	1. สัมภาษณ์
PC7- การตรวจสอบการใช้จ่ายเงินกู้	1. ผู้ที่ทำการตรวจสอบ 2. วิธีการตรวจสอบ 3. จำนวนครั้งในการตรวจสอบ 4. ปัญหาอุปสรรค	1. คณะกรรมการกองทุนหมู่บ้าน 2. สมาชิกกองทุนหมู่บ้านที่ได้รับเงินกู้	1. สัมภาษณ์
PC8- การจัดทำรายงานและเผยแพร่ผลการดำเนินงาน	1. ประเภทรายงานที่จัดทำ 2. ประเภทผลงานที่มีการเผยแพร่	1. คณะกรรมการกองทุนหมู่บ้าน 2. สมาชิกและชาวบ้าน	1. สัมภาษณ์ 2. สังเกต 3. ศึกษาจากเอกสาร

ตัวชี้วัด	ข้อมูลที่ต้องการ	แหล่งข้อมูล	วิธีการเก็บข้อมูล
	3. วิธีการเผยแพร่ผล การดำเนินงาน	3. เอกสารการจัดทำ รายงาน	
	4. ปัญหาอุปสรรค		
PC9- การจัดสรรผล ประโยชน์	1. สัดส่วนในการ จัดสรรและเหตุผล	1. คณะกรรมการ กองทุนหมู่บ้าน 2. ระเบียบกองทุน หมู่บ้าน	1. สัมภาษณ์ 2. ศึกษาจากเอกสาร
PC10- การสร้างเครือ ข่ายการเรียนรู้ โดยบัณฑิต กองทุน	1. ประเภทเครือข่าย 2. กลุ่มคนที่เข้ามา ร่วมเครือข่าย 3. วิธีการสร้าง เครือข่าย 4. ความพึงพอใจของ ผู้เข้าร่วมเครือข่าย 5. ประโยชน์ที่ได้รับ จากการสร้าง เครือข่าย 6. ปัญหาอุปสรรค	1. คณะกรรมการ กองทุนหมู่บ้าน 2. บัณฑิตกองทุน 3. สมาชิกกองทุน หมู่บ้าน	1. สัมภาษณ์ 2. สังเกตแบบมี ส่วนร่วม
ระดับรายบุคคล			
PC11- การใช้จ่ายเงินกู้	1. รายละเอียดของ การใช้จ่าย	1. สมาชิกกองทุน หมู่บ้านที่ได้รับ อนุมัติเงินกู้ 2. บัญชีการใช้จ่าย เงิน	1. สัมภาษณ์ตาม แบบ บร.11 2. ศึกษาจากเอกสาร 3. สัมภาษณ์เพิ่มเติม
PC12- การหาความรู้ เพิ่มเติม	1. วิธีการหาความรู้ เพิ่มเติม	1. สมาชิกกองทุน หมู่บ้านที่ได้รับ อนุมัติเงินกู้	1. สังเกตจากการ เสวนาตามแบบ บร.6
PC13- การหาตลาด	1. วิธีการหาตลาด 2. ผู้ที่ช่วยเหลือ แนะนำ	1. สมาชิกกองทุน หมู่บ้านที่ได้รับ	1. สัมภาษณ์

ตัวชี้วัด	ข้อมูลที่ต้องการ	แหล่งข้อมูล	วิธีการเก็บข้อมูล
PC14- การทำบัญชีใช้จ่ายเงิน	นำในการหาตลาด	อนุมัติเงินกู้	
	1. การจัดทำบัญชี (มี/ไม่มี) 2. ผู้ที่ช่วยเหลือแนะนำการจัดทำบัญชี	1. สมาชิกกองทุนหมู่บ้านที่ได้รับอนุมัติเงินกู้ 2. บัญชีการใช้จ่ายเงิน	1. สัมภาษณ์ 2. ศึกษาจากเอกสาร

3.5 การประเมินผลผลิต มีรายละเอียดตามตารางที่ 4

ตารางที่ 4 ตัวชี้วัด ข้อมูลที่ต้องการ แหล่งข้อมูลและวิธีการเก็บข้อมูลการประเมินผลผลิต

ตัวชี้วัด	ข้อมูลที่ต้องการ	แหล่งข้อมูล	วิธีการเก็บข้อมูล
ระดับหมู่บ้าน			
PD1- จำนวนสมาชิกกองทุน	1. จำนวนสมาชิกเดิม (ณ วันเริ่มตั้งกองทุน)	1. คณะกรรมการกองทุนหมู่บ้าน	1. สัมภาษณ์ตามแบบ บร.4
	2. จำนวนสมาชิกที่มีการเพิ่มขึ้น/ลดลง (31 ก.ค.45)	2. ทะเบียนสมาชิกกองทุนหมู่บ้าน	2. สัมภาษณ์เพิ่มเติม
	3. เหตุที่สมาชิกเพิ่มขึ้น/ลดลง		3. ศึกษาจากเอกสาร
PD2- จำนวนผู้ได้เงินกู้	1. จำนวนครั้งที่มีการอนุมัติให้กู้	1. คณะกรรมการกองทุนหมู่บ้าน	1. สัมภาษณ์ตามแบบ บร.4
	2. จำนวนผู้ยื่นกู้และผู้ได้รับอนุมัติให้กู้แต่ครั้ง	2. บัญชีกลุ่มลูกหนี้	2. ศึกษาจากเอกสาร
	3. จำนวนผู้ได้รับอนุมัติให้กู้ต่อจำนวนสมาชิกกองทุนหมู่บ้านทั้งหมด (31 ก.ค.45)		

ตัวชี้วัด	ข้อมูลที่ต้องการ	แหล่งข้อมูล	วิธีการเก็บข้อมูล
	4. จำนวนผู้ได้รับ อนุมัติให้กู้ จำแนก ตาม บร.4 ข้อ 5		
PD3- ยอดเงินที่ให้กู้	1. ยอดเงินที่มีผู้มาขอ กู้และยอดเงิน ที่ได้ รับอนุมัติแต่ละครั้ง 2. ยอดเงินที่ได้อนุมัติ ให้กู้ทั้งหมด (31 ก.ค.45) 3. ยอดเงินกู้ที่ได้รับ อนุมัติจำแนกตาม บร.4 ข้อ 5 นับถึง 31 ก.ค.45	1. คณะกรรมการ กองทุนหมู่บ้าน 2. บัญชีคุมลูกหนี้	1. สัมภาษณ์ตาม แบบ บร.4 2. ศึกษาจากเอกสาร
PD4- จำนวนผู้ชำระ คืนตามกำหนด	1. จำนวนผู้กู้ที่ชำระ คืนตามกำหนด (31 ก.ค.45) 2. จำนวนผู้กู้ที่ ไม่ชำระคืนตาม กำหนด (31 ก.ค. 45) และเหตุผล 3. การแก้ไขปัญหา เมื่อผู้กู้ไม่ชำระคืน ตามกำหนด	1. คณะกรรมการ กองทุนหมู่บ้าน 2. บัญชีคุมลูกหนี้	1. สัมภาษณ์ตาม แบบ บร.4 2. สัมภาษณ์เพิ่มเติม 3. ศึกษาจากเอกสาร
PD5- ยอดเงินที่มีการ ชำระคืน	1. ยอดเงินกู้ที่มา ชำระคืนนับถึง 31 ก.ค.45 จำแนก เป็น เงินต้น,	1. คณะกรรมการ กองทุนหมู่บ้าน 2. บัญชีคุมลูกหนี้	1. สัมภาษณ์ตาม แบบ บร.4 2. ศึกษาจากเอกสาร

ตัวชี้วัด	ข้อมูลที่ต้องการ	แหล่งข้อมูล	วิธีการเก็บข้อมูล
	ดอกเบี้ย, ค่าปรับ		
PD6- กองทุนสะสม	1. ยอดเงินกองทุน สะสมแยกประเภท ตาม 17 2. การใช้ประโยชน์ จากกองทุนสะสม	1. คณะกรรมการ กองทุนหมู่บ้าน 2. บัญชีเงินฝากกอง ทุนสะสม	1. สัมภาษณ์ 2. ศึกษาจากเอกสาร
PD7- การใช้เงินตาม วัตถุประสงค์	1. จำนวนผู้ที่ใช้เงิน ตามวัตถุประสงค์ โครงการ 2. จำนวนผู้ที่ใช้เงิน ไม่เป็นไปตามวัตถุประสงค์โครงการ 3. เหตุผลที่ไม่ใช้เงิน ตามวัตถุประสงค์ โครงการ	1. ผู้ตรวจสอบตาม PC7	1. สัมภาษณ์ ผู้ตรวจสอบ
PD8- ทักษะคิดของ ชุมชนต่อ กองทุน	1. ทักษะคิดต่อ กรรมการกองทุน หมู่บ้านในเชิง บวก/ลบ 2. ทักษะคิดต่อกองทุน I สำนบาทในเชิง บวก/ลบ	1. คณะกรรมการ กองทุนหมู่บ้าน 2. สมาชิกและชาวบ้าน	1. สัมภาษณ์ตาม แบบ บร.9 2. สัมภาษณ์เพิ่มเติม
PD9- การเกิดเครือ ข่ายองค์กรการ เรียนรู้ (หลัง จากทำ PC10)	1. ประเภทเครือข่ายที่ เกิดขึ้น 2. กิจกรรมของ เครือข่ายที่เกิดขึ้น 3. ปัจจัยที่ก่อให้เกิด องค์กรเครือข่าย	1. บัณฑิตกองทุน	1. รายงานการปฏิบัติ งานของบัณฑิต กองทุน (ตัวเอง)

ตัวชี้วัด	ข้อมูลที่ต้องการ	แหล่งข้อมูล	วิธีการเก็บข้อมูล
PD10- การเรียนรู้เพื่อ การพึ่งพาตนเอง	1. ประสบการณ์/การ เรียนรู้จากการดำเนิน งานกองทุนหมู่บ้าน 2. ประสบการณ์/การ เรียนรู้จากการเป็น สมาชิกกองทุน หมู่บ้าน	1. คณะกรรมการ กองทุนหมู่บ้าน 2. สมาชิกกองทุน หมู่บ้าน	1. สัมภาษณ์ตาม แบบ บร.10
PD11- ความเข้มแข็ง ของชุมชนที่เกิด จากกองทุน หมู่บ้าน	1. ความสามัคคี 2. ความซื่อสัตย์ 3. การช่วยเหลือกัน 4. การยกย่องคนทำ ความดี 5. โอกาสในการหา ความรู้เพิ่มเติม 6. จำนวนครอบครัวที่ มีอาชีพเลี้ยงตัวได้ 7. ครอบครัวอบอุ่น รักใคร่ปรองดอง 8. การรวมกลุ่ม 9. การประชุม/เสวนา สม่ำเสมอ 10. การช่วยเหลือ ผู้ด้อยโอกาส 11. มีผู้นำที่มีคุณธรรม ยุติธรรม 12. การจัดทำแผนงาน แก้ปัญหาชุมชน 13. ตัวชี้วัดความเข้ม แข็งของชุมชนตาม	1. สมาชิกและ ชาวบ้าน	1. สัมภาษณ์ตาม แบบ บร.2 และ บร.7 (จาก ข้อมูลดิบ 30 ครัวเรือน) 2. ตั้งเขต

บทที่ 4

ผลการติดตามการประเมิน

ผลการติดตามการประเมินกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ ประกอบด้วยกรรายงานข้อมูลที่ได้ตามรูปแบบ ซิฟพีโมเดล ซึ่งแบ่งการรายงานไว้ 5 ขั้นตอน

1. ผลการประเมินบริบทชุมชน
2. ผลการประเมินโครงการโดยภาพรวม
3. ผลการประมวลเทคนิควิธีทำธุรกิจของผู้กู้
4. ผลอื่น ๆ ที่เกิดขึ้นจากโครงการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ
5. สรุปการบรรลุวัตถุประสงค์ของการทำสารนิพนธ์ 4 ประการคือ
 - 5.1 เพื่อทราบว่ากองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติบรรลุเป้าหมาย 5 ข้อเพียงใด
 - 5.2 เพื่อทราบว่ามิปัจจัยด้านบวกและด้านลบอะไรบ้างที่สนับสนุน หรือขัดขวางการบรรลุเป้าหมายของกองทุน
 - 5.3 เพื่อทราบตัวชี้วัดความเข้มแข็งของชุมชน

1. ผลการประเมินบริบทชุมชน

1.1 บริบทระดับท้องถิ่น

1.1.1 ประวัติความเป็นมาของหมู่บ้าน/ชุมชน

ประวัติความเป็นมาของหมู่บ้านคลองแจ้ง หมู่ที่ 9 ตำบลหนองน้ำใส อำเภอสีคิ้วจังหวัดนครราชสีมา ที่มาของชื่อหมู่บ้าน มีต้นแจ้งขึ้นอยู่ตามคลอง จึงเกิดการตั้งชื่อหมู่บ้านคลองแจ้งเริ่มก่อตั้งขึ้นเมื่อ พ.ศ. 2526 หรือประมาณ 18 ปีมาแล้ว

คนกลุ่มแรกที่เข้ามาจับจองมีประมาณ 10 หลังคาเรือน คนกลุ่มนี้อพยพมาจากบ้านหนองน้ำใส และอำเภอนิคม อพยพมาเพราะมาหาที่ทำมาหากินใหม่

1.1.2 สภาพภูมิศาสตร์ของหมู่บ้าน

เป็นป่าไม้ส่วนใหญ่ แล้วก็เป็นที่ดินอีกจำนวนมาก ปัจจุบันป่าหรือหนองน้ำ ไม่มีอยู่แล้ว อาชีพแรกของชุมชนเป็นอาชีพทำไร่ เลี้ยงสัตว์ทำนา และรับจ้างตัดหิน

ก. อาชีพเดิมที่เลิกทำแล้ว

- อาชีพทำไร่ เลิกเพราะ ค่าใช้จ่ายมากกว่าเงินลงทุนที่เสียไป
- อาชีพทำนา เลิกเพราะ พื้นที่เป็นก้อนหินจำนวนมากไม่เหมาะกับการทำนาเลิกไปเมื่อ พ.ศ. 2535

ข. อาชีพที่เพิ่มขึ้นใหม่

1.1.3 การเปลี่ยนแปลงด้านสาธารณูปโภค

- ถนนเมื่อเริ่มก่อสร้างมีสภาพเป็นดินรกร้าง เป็นถนนรกร้างเมื่อพ.ศ. 2538 ยาว 7,000 เมตร ถนนในหมู่บ้านยาว 7,000 เมตร
- ไฟฟ้าเข้าสู่หมู่บ้านเมื่อ พ.ศ. 2538 และการประปาสร้างเมื่อ พ.ศ. 2539 เป็นการดีที่มีไฟฟ้าและประปา เข้าสู่หมู่บ้าน เป็นเพราะการช่วยอำนวยความสะดวกและให้แสงสว่าง

1.1.4 ลักษณะประชากร

ชุมชนมีครัวเรือน 105 ครัวเรือน มีบ้าน 105 หลังคาเรือน มีประชากรทั้งหมด 375 คน ส่วนใหญ่เป็นหญิง 147 คน คิดเป็นร้อยละ 39.2 ของประชากรทั้งหมด

ตารางที่ 1 จำนวนและร้อยละของประชากรจำแนกตามลักษณะของประชากร

ลักษณะของประชากร	จำนวน	ร้อยละ
1.เพศ		
-ชาย	128	34.13
-หญิง	147	39.2
2.อายุ		
1 วัน- 3 ปีเต็ม	7	1.86
3 ปี 1 วัน - 6 ปีเต็ม	8	2.13
6 ปี 1 วัน - 12 ปีเต็ม	25	6.66
12 ปี 1 วัน- 15 ปีเต็ม	10	2.66
15 ปี 1 วัน - 18 ปีเต็ม	13	3.46
18 ปี 1 วัน - 50ปีเต็ม	146	38.93
50ปี 1 วัน - 60 ปีเต็ม	16	4.26
60 ปี 1 วัน ขึ้นไป	3	0.8
3.การศึกษา		
จำนวนนักเรียนชั้นอนุบาล	2.7	7.2
จำนวนนักเรียนชั้นประถมศึกษา	53	14.13

ปัจจุบันมีแหล่งน้ำขนาดใหญ่หลายแหล่ง แหล่งน้ำขนาดใหญ่ 2 แห่ง คือ สระน้ำใช้ในการเกษตรและไว้ใช้ในครัวเรือน

ตารางที่ 2 จำนวนแหล่งน้ำและจำนวนการใช้น้ำจากแหล่งน้ำ

แหล่งน้ำ	จำนวน	การใช้น้ำ	
		ตลอดปี	ไม่ตลอดปี
สระน้ำ	2		
ห้วย	1		
ฝายกั้นน้ำ	1		

1.1.5 ด้านเศรษฐกิจทั้งหมดบ้าน

1. มีพื้นที่การเกษตร เป็นที่นา 50 ไร่
2. รายได้ของประชาชนในหมู่บ้านในแต่ละครอบครัว โดยสรุปรวมทั้งหมดเฉลี่ยรายได้ของประชาชนในหมู่บ้านอยู่ในเกณฑ์ระหว่าง 1,000-5,000 บาท มีจำนวน 24 ครอบครัวและ 10,001-20,000 บาทมีจำนวน 24 ครอบครัว

2. ผลการประเมินกองทุนหมู่บ้านคลองแจ้ง

ประเมินปัจจัยนำเข้าระดับหมู่บ้าน

1. นโยบาย ระเบียบแนวทางปฏิบัติของโครงการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองจากการศึกษาเอกสาร พบนโยบายของกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ มีความชัดเจนและเอื้อประโยชน์ต่อประชาชน ระเบียบกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง พบว่า เป็นระเบียบที่กำหนดขึ้นมาเพื่อเอื้อประโยชน์ต่อกองทุนและสามารถใช้ในการบริหารกองทุน

2. การประชาสัมพันธ์ จากการสัมภาษณ์จากผู้นำประชาชน ชาวบ้าน พัฒนาการอำเภอ ว่า ข่าวสารเกี่ยวกับหมู่บ้าน ทางพัฒนาการจะเป็นผู้ประสานงานกับผู้นำชุมชน เพื่อแนะนำแนวทางในการจัดตั้งกองทุน และผู้นำก็จะแจ้งให้ชาวบ้านทราบ โดยการประชุมชี้แจง ส่วนสื่อ ต่าง ๆ ทางพัฒนาการก็จะใช้เป็นการประชุมชี้แจงตามวาระการประชุมต่าง ๆ และการมาแนะนำตามหมู่บ้านคอยการจัดเวทีชาวบ้านและการทำประชาคมหมู่บ้าน

3. คณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านคลองแจ้งมีจำนวน 15 คน ซึ่งมีคุณสมบัติตามระเบียบกองทุนแห่งชาติว่าด้วยคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านทุกประการ การเลือกคณะกรรมการเลือกโครงการเสนอชื่อและยกมือ ส่วนระยะเวลาในการดำรงตำแหน่งและการพ้นตำแหน่งเป็นไปตามระเบียบกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ ได้แก่ นายวิชิต ศรีสูงเนิน . นางสมหมาย มุ่งอ้อมกลาง . นาย ดาวรุ่ง ลำขุนทด เป็นต้น

4. การเตรียมความพร้อมและการสร้างความรู้ความเข้าใจแก่คณะกรรมการกองทุนหมู่บ้าน

บ้าน ผู้นำหมู่บ้านได้นำข่าวสารจากทางอำเภอมาชี้แจงให้ชาวบ้านฟังในวาระการประชุม และการ
ทำเวทีประชาคมเพื่อแลกเปลี่ยนข้อคิดเห็น

5. เงินกองทุน 1 ล้านบาท ของหมู่บ้านคลองแจ้ง ได้รับอนุมัติเมื่อวันที่ 6 พฤศจิกายน 2544
ซึ่งคณะกรรมการจะเก็บไว้ในธนาคารออมสิน บัญชีกองทุน 1 ล้านบาท

6. เงินสะสมของหมู่บ้านทั้งหมด ซึ่งเหรียญกษาปณ์ที่เก็บรวบรวมและนำไปฝากไว้ที่
ธนาคารออมสิน ซึ่งเป็นสัจจะของสมาชิกเดือนละ 30 บาท และเงินหุ้นของสมาชิกในตอนสมัคร

7. บัณฑิตกองทุน นางสาว ธวัลรัตน์ แป้นราม อายุ 29 ปี บ้านเลขที่ 233/600 หมู่ 5 ตำบล
โพธิ์กลาง อำเภอเมือง จังหวัดนครราชสีมา

การประเมินกระบวนการดำเนินงานระดับหมู่บ้าน

1. การจัดทำระเบียบกองทุนหมู่บ้าน จากการสัมภาษณ์คณะกรรมการกองทุน พบว่า
กระบวนการในการจัดทำกองทุนหมู่บ้านคลองแจ้ง จัดตั้งตามระเบียบกองทุนหมู่บ้านและชุมชน
เมืองแห่งชาติ

2. การจัดทำเอกสารขอขึ้นทะเบียน จัดทำโดยความร่วมมือของส่วนราชการ พัฒนาการ
อำเภอ และผู้นำหมู่บ้านรวมถึงชาวบ้านทุกคนและจัดทำตามระเบียบกองทุนหมู่บ้าน และชุมชน
เมืองทุกประการ จึงไม่พบว่ามีปัญหาใด ๆ

3. ระเบียบบัญชีกองทุนหมู่บ้านคลองแจ้ง จากการศึกษาจากเอกสารทางบัญชีกองทุนหมู่บ้าน
และการสัมภาษณ์คณะกรรมการพบว่ากองทุนต้องทำทั้งหมด 7 เล่ม คือ สมุดบัญชีรายรับกองทุน
1 ล้านบาท สมุดบัญชีรายจ่าย 1 ล้านบาท สมุดบัญชีรายรับเงินออม สมุดบัญชีรายจ่ายกองทุน
เงินออม ทะเบียนคุมคำขอกู้ ทะเบียนคุมลูกหนี้รายตัว ทะเบียนคุมเงินสัจจะ/เงินรับฝาก/เงินค่าหุ้น
รายตัว ทะเบียนคุมทรัพย์สิน รายงานรายได้ค่าใช้จ่ายกองทุน 1 ล้านบาท และกองทุนเงินออม ราย
งานงบดุลประจำเดือนและประจำปี กองทุน 1 ล้านบาท และกองทุนเงินออม

4. การคัดเลือกผู้กู้ จากการสังเกตและการสัมภาษณ์พบว่า การคัดเลือกผู้กู้กำหนดให้เป็น
ไปตามระเบียบกองทุนหมู่บ้านคลองแจ้งคือ พิจารณาตาม โครงการที่สมาชิกเสนอมา และประวัติ
ของสมาชิกด้านต่าง ๆ ตามที่คณะกรรมการจะพิจารณา

5. การรับชำระหนี้ ขั้นตอนการรับชำระหนี้ของหมู่บ้านคลองแจ้ง ขึ้นอยู่กับสัญญาเงินกู้ว่า
จะมีการชำระเป็นรายปีหรือรายเดือน ในส่วนที่ชำระเป็นงวดรายเดือนนั้นการชำระไม่มีปัญหาอะไร

การประเมินผลผลิตระดับหมู่บ้านของหมู่บ้านคลองแจ้ง

1. จำนวนสมาชิกกองทุน จากการสัมภาษณ์ตาม บร. 4 และศึกษาจากเอกสาร พบว่า
สมาชิกกองทุนของหมู่บ้านคลองแจ้ง คิดเป็นร้อยละ 18.93 ของจำนวนประชากรในหมู่บ้านทั้งหมด
เพิ่มจากเดิมร้อยละ 2 จากเดิมร้อยละ 16 ของประชากรทั้งหมด

2. จำนวนผู้ที่ได้เงินกู้จากกองทุนหมู่บ้านคลองแจ้ง คิดเป็นร้อยละ 77.46 ของจำนวน

สมาชิกทั้งหมด ซึ่งจำนวนผู้กู้จะเพิ่มขึ้นทุกเดือน เดือนละ 10-15 คน ตามที่ผู้เป็นสมาชิกยื่นขอกู้

3. ยอดเงินที่ให้กู้แต่ละครั้งของบ้านคลองแจ้ง

ครั้งที่ 1 เป็นเงิน 60,000 บาท

ครั้งที่ 2 เป็นเงิน 200,000 บาท

ครั้งที่ 3 เป็นเงิน 200,000 บาท

4. กองทุนสะสม จากการศึกษาเอกสารบัญชีรายรับเงินออมของบ้านคลองแจ้ง ขณะนี้เป็นเงิน 1,000,000 บาท

5. การใช้เงินตามวัตถุประสงค์ จากการสังเกตพบว่า สมาชิกใช้เงินตามวัตถุประสงค์ที่เขียนขอกู้มานั้น คิดเป็นร้อยละ 30 ของจำนวนผู้กู้ทั้งหมด ซึ่งเป็นปัญหาของกองทุนเพราะสมาชิกส่วนใหญ่ไม่นำเงินไปใช้ตามวัตถุประสงค์ที่ขอกู้

6. ทักษะคิดของชาวบ้านคลองแจ้งแต่กองทุนหมู่บ้าน จากการสัมภาษณ์ พบว่าชาวบ้านเห็นด้วยกับการจัดตั้งกองทุนหมู่บ้านคิดเป็นร้อยละ 60 ของชาวบ้านทั้งหมด

7. ความเข้มแข็งของชุมชน หมู่บ้านคลองแจ้งถือว่ามีความเข้มแข็ง เพราะประชาชนส่วนใหญ่มีงานทำ ครอบครัวอยู่พร้อมหน้าและมีผู้นำที่มีความสามารถ

ผลการประเมินระดับรายบุคคล

ผลการประเมินระดับรายบุคคล คือหน่วยระบบการดำเนินงานของผู้กู้แต่ละราย

ผลการประเมินบริบทเฉพาะตัวของรายบุคคล พบว่า อาชีพหลักของผู้กู้จากการสัมภาษณ์สมาชิกผู้กู้เงินมีอาชีพหลักดังนี้ คือ

1. ทำไร่ ทำนา 50 ครอบครัว

2. รับจ้างทั่วไป 3 ครอบครัว

3. รับราชการ 2 ครอบครัว

รายได้ของครอบครัวจากการสัมภาษณ์สมาชิกผู้กู้พบว่า รายได้ของครอบครัว แบ่งออกเป็น

5 กลุ่ม

10,000-20,000 มี 5 ครอบครัว

20,001-30,000 มี 20 ครอบครัว

30,001-50,000 มี 20 ครอบครัว

50,001-100,000 มี 8 ครอบครัว

100,000ขึ้นไป มี 2 ครอบครัว

หนี้สินของผู้กู้ส่วนใหญ่เป็นหนี้ ธกส.

การประเมินปัจจัยนำเข้ารายบุคคล

1. จำนวนเงินกู้ที่ได้รับอนุมัติ เป็นเงิน 987,000 บาท

2. วัตถุประสงค์การกู้เงินตามโครงการ จากการสัมภาษณ์สมาชิกที่ได้รับเงินกู้พบว่า

ปลูกพืช	คือ มัน อ้อย ข้าวโพด	จำนวน 50 ราย	รวมเงินกู้ 723,000 บาท
เลี้ยงสัตว์	คือ หมู โค	จำนวน 12 ราย	รวมเงินกู้ 137,000 บาท
ค้าขาย	คือ ของชำ ผลไม้	จำนวน 3 ราย	รวมเงินกู้ 47,000 บาท
การบริการ	คือ ตัดเย็บเสื้อผ้า	จำนวน 1 ราย	รวมเงินกู้ 20,000 บาท
3. สถานที่วัตถุประสงค์ และวัตถุประสงค์ในการประกอบอาชีพของชาวบ้านคลองแจ้ง เป็นที่ ดินรอบ ๆ หมู่บ้านซึ่งมีลักษณะเป็นไร่ วัตถุประสงค์ที่ใช้ สมาชิกอยู่แล้ว ยังขาดแต่รายได้ที่ยังต้องจ้องอยู่ แต่ก็จ้างมาในพื้นที่เดียวกัน
4. ความรู้และทักษะในการประกอบอาชีพ ผู้มีส่วนใหญ่มีประสบการณ์ในการทำไร่มาไม่น้อยกว่า 10 ปี ซึ่งใช้ความรู้ที่มีอยู่และคำแนะนำจากเกษตรตำบล ในการทำไร่และการประกอบอาชีพเลี้ยงสัตว์ จากเกษตรตำบล ปศุสัตว์อำเภอ จะเป็นผู้ช่วยให้คำแนะนำ

การประเมินกระบวนการของการดำเนินงานรายบุคคล

1. การใช้เงินกู้ของสมาชิกกองทุนหมู่บ้าน คลองแจ้ง สมาชิกไม่ได้ทำบัญชีการใช้จ่ายแต่ละเดือนซึ่งส่วนใหญ่จะใช้หมดไปในคราวเดียวกัน เช่นนายประสงค์ พิธา นำไปซื้อพันธุ์อ้อย จำนวน 3 ไร่ ไร่ละ 65,000 บาท เป็นเงิน 19,500 บาท
2. การขาดตลาด จากการสัมภาษณ์พบว่า สมาชิกส่วนใหญ่นำผลผลิตที่ได้มานำไปขายให้แก่นายทุนเพราะส่วนใหญ่กู้เงินจากนายทุนก่อนด้วยส่วนหนึ่งก่อนที่จะขอกู้จากกองทุน
3. การหาความรู้เพิ่มเติม จากการสัมภาษณ์และสังเกต พบว่า สมาชิกผู้กู้เงินกองทุนหมู่บ้านคลองแจ้ง จะมีความสนใจในการหาความรู้สม่ำเสมอ เช่นเมื่อมีการดูงานที่ไหน ชาวบ้านก็จะสนใจที่จะไปดูงาน

การประเมินผลผลิตรายบุคคล

1. ผลโดยตรง ของการใช้เงินกู้ตามวัตถุประสงค์ของโครงการ ผู้กู้จะได้รายได้ตามที่ลงทุนไป ซึ่งขึ้นอยู่กับผลผลิตว่าจะได้มากน้อยเพียงใด อย่างที่กล่าวมาแล้วว่ามีผู้ที่ใช้เงินตามวัตถุประสงค์ เพียง 30.7 ของผู้ทั้งหมด ดังนั้น ผู้กู้อีก 70% ก็จะไม่มียาได้ตามโครงการ
2. ผลโดยอ้อม จากที่ผู้กู้มีประสบการณ์ในการทำไร่ ทำให้ผู้กู้ที่นำเงินไปลงทุนทำไร่จะได้ผลผลิตที่ดีเพราะผู้กู้สามารถดูแลบำรุงรักษาตามความรู้ของตนเองได้เป็นอย่างดี

3. ผลการประมวลเทคนิควิธีทำธุรกิจของผู้กู้

จากการประมวลเทคนิควิธีทำธุรกิจของผู้กู้อาชีพปลูกมัน เลี้ยงสัตว์ ปลูกแตงโม ในหมู่บ้านคลองแจ้งสรุปได้ดังนี้

1. ปลูกแตงโม ปัจจัยนำเข้าที่ดีได้แก่ ลักษณะดิน ปริมาณน้ำ เมล็ดพันธุ์ ปุ๋ย กระบวนการที่ดีได้แก่ การพรวนดิน การรดน้ำ การกำจัดวัชพืช อยู่เสมอ

ผลผลิตที่ดีด้านคุณภาพและปริมาณที่พอเหมาะ ได้แก่ แดง โหมมีขนาดใหญ่ และมีรสหวาน

2. การเลี้ยงหมู ปัจจัยนำเข้าที่ดี ได้แก่ การเลือกลูกพันธุ์หมู การเลือกอาหารหมู กระบวนการที่ดี ได้แก่ ขั้นตอนการเลี้ยงดู ต้องการอาหาร 3 เวลา เช้า กลางวัน เย็น ให้น้ำ และต้องทำความสะอาดคอก ล้างน้ำ และภาชนะใส่อาหาร มีการฉีดวัคซีนป้องกันโรค

ผลผลิตที่ดีด้านคุณภาพและปริมาณพอเหมาะ ได้แก่ หมูมีน้ำหนักมาก ไม่เป็นโรค

3. การเลี้ยงโค ปัจจัยนำเข้าที่ดี ได้แก่ โคพันธุ์ดี แหล่งอาหารที่สมบูรณ์ กระบวนการที่ดี ได้แก่ การเลี้ยงดู คือ การให้อาหารให้โคกินอิ่ม ให้น้ำอย่างเพียงพอ

ผลผลิตที่ดีด้านคุณภาพและปริมาณที่พอเหมาะ คือ โคต้องเนื้อแน่น น้ำหนักดี ไม่มีไขมัน

4. ปลูกลิ้นส้มปะหลัง ปัจจัยนำเข้าที่ดี ได้แก่ พันธุ์ มัน ปุ๋ย ปริมาณน้ำฝน กระบวนการที่ดี ได้แก่ การไถดิน 2 ครั้ง โดยครั้งที่ 2 จะใส่ปุ๋ยรองพื้น หลังจากนั้นทำการปลูก และเมื่อมันส้มปะหลังงอกก็ใส่ปุ๋ยซ้ำ พร้อมกำจัดวัชพืช

ผลผลิตที่ดีด้านคุณภาพ และปริมาณที่พอเหมาะ ได้แก่ หัวมันตกล หัวใหญ่ มีน้ำหนัก และปริมาณแป้งมากซึ่งจะทำให้ราคาดี และน้ำหนักดี

5. อาชีพเลี้ยงปลา ปัจจัยนำเข้าที่ดี ได้แก่ พันธุ์ปลา อาหารปลา กระบวนการที่ดี ได้แก่ การดูแลความสะอาดของบ่อพลาสติก การให้อาหารสม่ำเสมอ

ผลผลิตที่ดีด้านคุณภาพและปริมาณที่พอเหมาะ ได้แก่ ขนาดปลาที่ใหญ่ และน้ำหนักมาก

4. ผลอื่น ๆ ที่เกิดขึ้นจากโครงการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ

1. ผลที่เกิดกระบวนการดำเนินการช่วยเหลือสนับสนุนการจัดตั้งกองทุนหมู่บ้านจากภาครัฐ พบว่า หากหมู่บ้านใดที่ไม่สามารถจัดตั้งกองทุนหมู่บ้าน หรือมีปัญหาในการจัดตั้งกองทุนทางผู้หมู่บ้านต้องติดต่อขอความช่วยเหลือหรือแจ้งปัญหาที่ไม่สามารถจัดตั้งกองทุนได้ทางพัฒนากร เกอจะช่วยเหลือจนสามารถจัดตั้งกองทุนได้

2. ผลที่เกิดขึ้น กระบวนการเรียนรู้การบริหารจัดการกองทุนหมู่บ้าน พบว่า จากการที่เข้าร่วมสังเกตการประชุมสัมมนาแลกเปลี่ยนประสบการณ์เพื่อการเรียนรู้ คณะกรรมการส่วนใหญ่มีความรู้ความเข้าใจในการจัดการบริหารกองทุน มีการติดตามเรื่องที่สัมมนาตลอดเวลา ซึ่งแสดงถึงความเข้าใจและเอาใจจริงเอาใจกับการบริหารและเป็นผลดีอย่างยิ่งที่ภาครัฐได้มีการประชุมสัมมนาเกี่ยวกับกองทุน เพื่อให้คำแนะนำแก่คณะกรรมการกองทุนทำให้เกิดการบริหารและการจัดการได้อย่างมีประสิทธิภาพ

3. ผลที่เกิดจากโครงการของสมาชิกว่าทำให้นี้สินลดลงหรือไม่ จากการบริหารและการเปลี่ยนแปลงข้อมูลบริบทชุมชน พบว่า หนี้สินของสมาชิกมีทั้งเพิ่มขึ้นส่วนใหญ่โดยภาพรวมแล้วเพิ่มขึ้นเพราะสมาชิกนำเงินไปลงทุนทำโครงการไม่ทันตามฤดูกาล ซึ่งทำให้ต้องขอกู้ยืมจากนาย

ทุนก่อนและนำผลผลิตที่ได้ขายให้นายทุนซึ่งได้ราคาต่ำกว่าการนำไปขายเอง และยังคงเสียดอกเบี้ยร้อยละ 2 บาท ต่อเดือน ให้กับนายทุนซึ่งยอมเป็นการเพิ่มหนี้สินแก่สมาชิก

5.สรุปการบรรลุวัตถุประสงค์ของการทำสารนิพนธ์

1. การบรรลุเป้าหมายของกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติทั้ง 5 ข้อ

1.1 การเกิดกองทุนพบว่า หมู่บ้านคลองแจ้ง ไม่มีกลุ่มกองทุนใดเลย ก่อนที่จะมีกองทุนหมู่บ้าน 1 ล้านบาทเมื่อตั้งกองทุนหมู่บ้านชาวบ้านทุกคนมีความยินดีและสามารถทำความเข้าใจในการบริหารและดำเนินงานกองทุนเป็นอย่างดี และมีความต้องการอยากมีกองทุนที่เป็นแหล่งเงินทุน ให้กับประชาชนด้วย และชาวบ้านร้อยละ 60 ของจำนวนชาวบ้านทั้งหมดที่สนับสนุนการให้มีการจัดตั้งกองทุน ยอดเงินในปัจจุบันของกองทุนแต่ละกองทุน

1.2 ระบบบริหารกองทุน พบว่า คณะกรรมการกองทุนทั้งหมด 15 คน ได้แก่ นายวิจิต ศรีสูงเนิน . นายประสิทธิ์ ตูแฉน ไทรย์ .นายดาวรุ่ง ลำขุนทด เป็นคณะกรรมการ ซึ่งมีคุณสมบัติตามระเบียบกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ และการจัดทำระเบียบกองทุนคณะกรรมการกองทุนเป็นผู้จัดทำ และให้เป็นไปตามระเบียบกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ การดำเนินงานของคณะกรรมการคือ จะรับสมัครสมาชิกที่มีคุณสมบัติตามระเบียบกองทุนหมู่บ้านคลองแจ้ง การจัดทำบัญชี การรับฝากเงินสัจจะและเงินหุ้น เป็นเงินออมกองทุน การพิจารณาอนุมัติเงินกู้ให้เป็นไปตามระเบียบของกองทุน การคิดดอกเบี้ยเป็นร้อยละ 12.5 บาทต่อปี ผู้กู้ทุกคนพอใจในกระบวนการพิจารณาเงิน การจัดสรรผลประโยชน์ของกองทุน

1.3 การเรียนรู้เพื่อพึ่งพาตนเอง พบว่า ในด้านข่าวสารทางเศรษฐกิจผู้ที่ถ่ายทอดจะเป็นผู้นำและพัฒนารอเอา ในด้านการพึ่งพาตนเอง ชาวบ้านส่วนใหญ่ยังไม่เข้าใจในเศรษฐกิจแบบพึ่งพาตนเองมากนัก การประกอบอาชีพจึงต้องพึ่งพานายทุนอยู่ ในด้านภูมิปัญญาชาวบ้าน ชาวบ้านก็มีการใช้ เช่น เมื่อโรงงานอ้อยปิด มีอ้อยที่ยังไม่ได้ตัดก็ไม่ได้จะเอาไปทำอะไร ชาวบ้านก็นำมาหีบและเคี้ยว เป็นน้ำตาลอ้อยขายและรับประทานไว้เอง

1.4 การสร้างภูมิคุ้มกันทางด้านเศรษฐกิจและสังคม ทางส่วนราชการมีการชี้แจงหลักการและนโยบายให้แก่ชาวบ้าน และจัดทำเวทีชาวบ้านเพื่อทราบความคิดเห็นและความเข้าใจในกองทุนหมู่บ้าน การดำเนินงานด้านการกู้และการชำระคืน และผลกระทบต่อกองทุนหากผู้กู้ไม่ชำระคืน

1.5 การมีศักยภาพและความเข้มแข็งของชุมชนท้องถิ่นศักยภาพเดิมของบริบทในด้านต่าง ๆ มีความอุดมสมบูรณ์มาก เช่น สภาพหนองน้ำ ของหมู่บ้านคลองแจ้งมีความอุดมสมบูรณ์มาจนถึงปัจจุบัน ตามที่ได้กล่าวมาแล้วในการประเมินบริบทระดับท้องถิ่น

ทุนทางการเงิน

หมู่บ้านคลองแจ้งมีทุน 1 ทุน คือ กองทุนหมู่บ้าน 1 ล้านบาท

ทุนด้านทรัพยากร

จำนวนประชากรทั้งหมด 375 คน เป็นชาย 128 คน หญิง 147 คน เฉลี่ยแล้วจะอยู่ในวัย 18-50 ปี คิดเป็นร้อยละ 38.93 ของประชากรทั้งหมด

การประกอบอาชีพ

ในหมู่บ้านคลองแจ้งมีอาชีพที่ทำคือ ไร่มันสำปะหลัง ,แดงโม, เลี้ยงสัตว์ หมู่บ้านคลองแจ้งมีวัด 2 แห่ง มีพระ 6 รูป มีโรงเรียน 1 แห่งมีครู 5 คน มีนักเรียนทั้งหมด 80 คน

2.ปัจจัยด้านบวกและด้านลบที่ส่งเสริมและขัดขวางการบรรลุวัตถุประสงค์

2.1 ปัจจัยด้านบวกพบว่า

2.1.1 การมีกองทุนถึงแม้ว่าบ้านคลองแจ้งจะไม่เคยมีกองทุนใดเลยแต่เมื่อจัดตั้งกองทุน 1 ล้านบาทแล้ว คณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านและชาวบ้านก็สามารถทำการบริหารจัดการกองทุนได้ดี

2.1.2 ระบบบริหารงานกองทุน เป็นไปจามกระบวนการและระเบียบกองทุนหมู่บ้าน และชุมชนเมืองแห่งชาติจึงทำให้ง่ายต่อการปฏิบัติและการดำเนินการ

2.1.3 สักยภาพและความเข้มแข็งในชุมชนต่าง ๆ ของหมู่บ้านคลองแจ้งทำให้กองทุนจะดำรงอยู่ได้อย่างเข้มแข็ง

2.2 ปัจจัยด้านลบ

2.2.1 การเรียนรู้เพื่อพึ่งพาตนเอง ชาวบ้านยังไม่มีความเชื่อมั่น และความรู้ในการที่จะทำเศรษฐกิจแบบพอเพียง ในการประกอบธุรกิจยังต้องพึ่งพานายทุนอยู่

2.2.2 การสร้างภูมิคุ้มกันทางเศรษฐกิจ พบว่า ชาวบ้านต้องการเงินทุนค่อนข้างมากและแหล่งเงินกู้หรือกองทุน 1 ล้านบาท มีอัตราดอกเบี้ยต่ำ มีจำนวนเงินไม่เพียงพอต่อความต้องการของชาวบ้าน ดังนั้นชาวบ้านจึงต้องกู้จากนายทุนซึ่งมีอัตราดอกเบี้ยแพง

3.การเกิดองค์กรเครือข่ายของการเรียนรู้พบว่า

มีการจัดตั้งกลุ่มองค์กรและมีหน่วยงานต่าง ๆ ให้การส่งเสริมและเพิ่มความรู้พอสมควร

4.ความเข้มแข็งของชุมชน

ความเข้มแข็งของชุมชนตามที่กองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติกำหนดพบว่ากองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง ต้องการให้ประชาชนพึ่งพาตนเองและมีการประกอบอาชีพแบบพอเพียง มีการช่วยเหลือซึ่งกันและกัน หมั่นหาความรู้เพิ่มเติมในการประกอบอาชีพ และทำตามระเบียบและการดำเนินงานของกองทุน

ความเข้มแข็งของชุมชนตามทัศนะของประชาชนท้องถิ่น พบว่า ชาวบ้านคิดว่าความเข้มแข็งของชุมชนคือความสามัคคี การช่วยเหลือซึ่งกันและกัน การที่ชาวบ้านมีอาชีพและรายได้ที่มั่นคง ครอบคลุมอยู่กันพร้อมหน้า

บทที่ 5

สรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

จากการติดตามผลการประเมินโครงการของกองทุนหมู่บ้านคลองแจ้ง สรุปได้ดังต่อไปนี้

1. วัตถุประสงค์ของการประเมินโครงการ

1.1 เพื่อทราบว่ากระบวนการดำเนินงานของกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ บรรลุเป้าหมายมากน้อยเพียงใด

- หมู่บ้านและชุมชนมีกองทุนหมุนเวียนเพื่อพัฒนาอาชีพ สร้างอาชีพ สร้างรายได้
- หมู่บ้านและชุมชนมีความสามารถในการบริหารจัดการกองทุน
- หมู่บ้านและชุมชนมีศักยภาพและความเข้มแข็งด้านเศรษฐกิจด้านสังคม

1.2 เพื่อทราบถึงปัจจัยที่นำมาให้กองทุนประสบความสำเร็จและล้มเหลว

1.3 เพื่อให้ได้ตัวชี้วัดความเข้มแข็งของชุมชนในพื้นที่เป้าหมาย

2. วิธีดำเนินการ

2.1 ทำการศึกษาวัตถุประสงค์ของโครงการกองทุนหมู่บ้าน และชุมชนเมือง

2.2 ศึกษาสภาพการดำเนินงานของกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง ในพื้นที่

2.3 ใช้รูปแบบการประเมินแบบชิปในการวิเคราะห์กองทุนหมู่บ้าน พร้อมกำหนดตัวชี้วัดและตัวแปรที่ทำการทำการประเมิน

2.4 เก็บรวบรวมข้อมูล โดยอาศัยข้อมูลบางส่วนจาก บร. และจากข้อมูลอื่น ๆ

2.5 ประมวลผลสังเคราะห์ข้อมูลที่เก็บรวบรวมได้

3. ผลการดำเนินงาน

1. ผลการประเมินปัจจัยนำเข้าได้แก่

1.1 นโยบายของรัฐบาล ประชาชนส่วนใหญ่เข้าใจเกี่ยวกับนโยบายของรัฐบาล

1.2 เงิน 1 ล้านบาท คณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านหนองแสงนำไปจัดสรรตามระเบียบของกองทุนโดยแบ่งเป็นการกู้เพื่อพัฒนาอาชีพ เพื่อการสร้างงาน สร้างรายได้ ลดค่าใช้จ่ายเพื่อบรรเทาเหตุฉุกเฉินและจำเป็นเร่งด่วน

1.3 คณะกรรมการ มีส่วนแบ่งในการจัดตั้งกองทุนโดยแบ่งเป็นส่วนหนึ่งของคณะกรรมการกองทุน

1.4 เงินกู้ที่ผู้กู้ชำระคืน ยังไม่มีการชำระคืนเนื่องจากยังไม่ถึงกำหนดระยะเวลา 1 ปี นับตั้งแต่วันที่ปล่อยกู้

1.5 ผู้สมัครขอกู้จำนวน 55 ราย ได้รับอนุมัติเงินกู้ทุกรายตามระเบียบ

2. ผลการดำเนินงานด้านเทคนิควิธีการทำงาน

2.1 ผลการดำเนินงานของสมาชิกผู้กู้อาชีพปลูกมันสำปะหลัง ประสบผลสำเร็จเพราะมันมีหัวขนาดใหญ่และน้ำหนักดี

2.2 ผลการดำเนินงานของสมาชิกผู้กู้อาชีพปลูกข้าวโพด เป็นไปด้วยดีและผลผลิตได้ปริมาณที่เหมาะสม คือ ผู้กู้ไม่ขาดทุนจากการทำไร่ข้าวโพด

2.3 ผลการดำเนินงานของสมาชิกผู้กู้อาชีพเลี้ยงปลา บ่อพลาสติก ได้แก่ ปลาตุก ซึ่ง เป็นอาชีพเสริมสร้างรายได้ให้แก่ผู้กู้

อภิปรายผลควรมีการสรุปดังนี้

1. การบรรลุวัตถุประสงค์ของกองทุนหมู่บ้านคลองแจ้ง

1.1 การมีกองทุนหมู่บ้านคลองแจ้ง ก่อนที่จะมีกองทุนหมู่บ้าน 1 ล้านบาท ไม่เคยมีการจัดตั้งกองทุนมาก่อน แต่ชาวบ้านก็ให้ความร่วมมือและสนับสนุนการจัดตั้งกองทุน 1 ล้านบาท

1.2 การบริหารจัดการกองทุนหมู่บ้านคลองแจ้ง ได้มีการคัดเลือกคณะกรรมการตามระเบียบกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ มีการจัดแบ่งหน้าที่กันอย่างชัดเจนการดำเนินงานบริหารทำอย่างเป็นระบบ

1.3 ศักยภาพและความเข้มแข็งของหมู่บ้าน หมู่บ้านคลองแจ้งอยู่ร่วมกันอย่างเป็นครอบครัว มีการช่วยเหลือซึ่งกันและกัน ชาวบ้านมีความสามัคคี

2. ปัจจัยที่ก่อให้เกิดผลด้านบวกและด้านลบ

2.1 ปัจจัยด้านบวก

2.1.1 ชาวบ้านคลองแจ้ง ไม่เคยมีประสบการณ์ในการจัดตั้งกลุ่มองค์กรเมื่อมีกองทุนเงินล้านเข้ามา จึงให้ความร่วมมือเพื่อเป็นการฝึกการทำงานร่วมกันของชาวบ้าน เพื่อแลกเปลี่ยนความคิดซึ่งกันและกัน

2.1.2 ชาวบ้านมีความสามัคคีอยู่ร่วมกันช่วยเหลือซึ่งกันและกัน

2.1.3 มีผู้นำที่มีความเสียสละอดทนมีความรู้ความสามารถ

2.2 ปัจจัยด้านลบ

2.2.1 ชาวบ้านยังไม่มีประสบการณ์ในการจัดตั้งกองทุนและยังไม่เข้าใจหลักการนโยบายของกองทุนมากนัก

2.2.2 ชาวบ้านยังประกอบอาชีพแบบตัวใครตัวมันยังไม่มีเกิดการแลกเปลี่ยนความคิดเห็นซึ่งกันและกัน

3 ผลโดยตรงและผลกระทบต่าง ๆ คือ

3.1 ผลโดยตรง

เมื่อชาวบ้านได้รับเงินกู้จากกองทุนและนำไปประกอบอาชีพ ซึ่งก่อให้เกิดรายได้เลี้ยงครอบครัวและนำเงินส่งคืนกองทุนทั้งต้นและดอกเบี้ย ซึ่งจะทำให้กองทุนเติบโตขึ้นเป็นแหล่งลงทุนให้ชาวบ้านมากยิ่งขึ้น

3.2 ผลกระทบโดยตรง

ผู้กู้เงินสามารถประกอบอาชีพ สร้างรายได้ ทำให้ฐานะทางเศรษฐกิจดีขึ้นและสามารถชำระหนี้สินต่าง ๆ ของผู้กู้เอง

3.3 ผลกระทบโดยอ้อม

การเกิดกองทุนทำให้ชาวบ้านสามารถทำงานร่วมกันและพึ่งพาอาศัยกันในด้านต่าง ๆ มากขึ้น

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะการปรับปรุงแก้ไขระเบียบข้อบังคับกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง
 - ควรมีการปรับปรุงและแก้ไขเพิ่มเติมขอบเขตอำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านมากยิ่งขึ้น
2. ข้อเสนอแนะการจัดการบริหารกองทุน
 - คณะกรรมการควรชี้แจงกฎระเบียบต่าง ๆ ของกองทุนให้สมาชิกได้ทราบและแลกเปลี่ยนความคิดเห็นกันระหว่างกรรมการกับสมาชิก
 - คณะกรรมการควรแบ่งหน้าที่อย่างชัดเจน
3. ข้อเสนอแนะเงินกู้ไปพัฒนากิจกรรมอาชีพสมาชิกกองทุน
 - สมาชิกผู้กู้ควรศึกษาความเป็นไปได้ทางการตลาดของอาชีพแต่ละอาชีพก่อนดำเนินงาน
 - สมาชิกผู้กู้ควรรหาความรู้เพิ่มเติมเกี่ยวกับอาชีพที่ทำการทำเพื่อการทำงานที่มีประสิทธิภาพ
4. ข้อเสนอแนะสำหรับการค้นคว้าวิจัยต่อหรือเพิ่มเติม

- ควรศึกษาในเรื่องการพัฒนากองทุนให้เติบโตอย่างมีประสิทธิภาพ ควรมีการติดตามผลการดำเนินงานกองทุนในปีงบประมาณหน้าโดยศึกษาต่อไป ทั้งนี้เพื่อจะทราบถึงการพัฒนาที่เกิดขึ้น

บรรณานุกรม

- ชุดวิชาการวิจัยชุมชน. พิมพ์ครั้งที่ 1 : บริษัท เอส อาร์ พรินติ้ง แมส โปรดักส์ จำกัด.
แบบติดตามสังเกตการคัดเลือกคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง.
ประชาชาติวิเคราะห์ (วันจันทร์ที่ 5 – วันพุธที่ 7 สิงหาคม 2545) “ตลาดเงิน – ทุน” ประชาชาติ
วิเคราะห์เชิงลึก เงินเพื่อ ดิดลบหรือไม่. หอการค้า หน้า 2.
ระเบียบคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ ว่าด้วยการจัดตั้งและบริหารกองทุน
หมู่บ้านและชุมชนเมือง พ.ศ.2545.
ระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วย คณะกรรมการกองทุนหมู่บ้าน และชุมชนเมืองแห่งชาติ
พ.ศ.2544 และแก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ.2545.
สำนักงานมาตรฐานการศึกษา. สำนักงานสถาบันราชภัฏ กระทรวงศึกษาธิการ สำนักมาตรฐาน
อุดมศึกษา : ทบวงมหาวิทยาลัย พ.ศ.2545. ชุดวิชาการประเมินเพื่อการพัฒนา พิมพ์ครั้งที่ 1 :
ห้างหุ้นส่วนจำกัด ทศน์ทองการพิมพ์.
สมหวัง พิธิยานุวัฒน์ (บรรณาธิการ). “รวมบทความทางการประเมินโครงการ” พิมพ์ครั้งที่ 6 สำนัก
พิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. 2544 หน้า 221 – 234.

